అఖిల

అఖిల భారత పత్రిక

ఆగస్టు 2019

యోగి – విప్లవకారుడు

తన దేశానికి సేవ చేయడానికి, దాని విముక్తికై కృషి చేయడానికి తన జీవితాన్నంకితం చేయాలని ఆయన ఇంగ్లండులో వున్నప్పుడే నిశ్చయించుకొన్నారు. తన పేరు బయటపెట్టకుండా, దినపత్రికలలో, జాతిని భవిష్యదాదర్శాల కనుగుణంగా మేలుకొలపడానికి, భారతదేశానికి తిరిగి వచ్చిన వెంటనే రాజకీయ విషయాల మీద వ్రాయడం సైతం ఆరంభించారు.

CWSA 36:67 శ్రీఅరవిందులు

విప్లవభావాల జాతీయవాది

ఒక జాతీయ నాయకుడు

బరోడా సంస్థానంలో ఆయన నిర్వహిస్తున్న ఉద్యోగాన్ని బట్టి బహిరంగ కార్యక్రమాలలో పాల్గొనగూడదు గనుక, బరోడాలో నివసించిన చివరి సంవత్సరాలలో అధికభాగం వారు, శెలవు మీద వుండి నిశ్శబ్ద రాజకీయ కార్యకలాపాలలో గడిపారు. 1905 వ సంవత్సరంలో బెంగాలు విభజనకు వ్యతిరేకంగా వెల్లువెత్తిన ఉద్యమ సమయాన్నాసరాగా చేసుకొని, బరోడా ఉద్యోగాన్ని వదలివేసి బహిరంగంగా రాజకీయోద్యమంలో చేరారు. వారు 1906 వ సంవత్సరంలో బరోడాను వదలిపెట్టి, క్రొత్తగా స్థాపితమైన బెంగాలు జాతీయ కళాశాల ప్రిన్సిపాలుగా కలకత్తాకు వెళ్ళిపోయారు.

1902 నుండి 1910 వరకు శ్రీఅరవిందుల రాజకీయ కార్యక్రమం కొనసాగింది. ఈ కాలపు మొదటి అర్ధభాగం వారు తెర వెనుక పనిచేసారు. అప్పటివరకు భారత రాజకీయ కాంగ్రెసుకు ప్రధాన సూత్రంగా వున్న మితవాద సంస్కరణా సిద్ధాంతం కన్న మరింత ముందుకు తీసుకుపోయే ప్రత్యక్ష రాజకీయ కార్యాచరణకు ప్రజలు పూనుకొనేటట్లు చేయడానికి బెంగాలులో ఆందోళన ద్వారం తెరచేంతవరకు స్వదేశీ ఉద్యమ ఆరంభదశలను, యితర సహ కార్యకర్తలతో కలిసి సన్నద్ధం చేస్తూ వున్నారు. కాంగ్రెసులో యీ మధ్యకాలంలో యేర్పడిన, యింకా బాగా ప్రభావం చూపించని, కొద్దిమందిచే యేర్పడిన క్రొత్త పార్టీ ఉన్నత విభాగంలో చేరేందుకు 1906 లో శ్రీఅరవిందులు బెంగాలుకు వచ్చారు. ఈ పార్టీ రాజకీయ సిద్ధాంతం, సహాయనిరాకరణకు సంబంధించి ఒక అస్పష్ట సిద్ధాంతం. కాంగ్రెసు వార్షిక సమావేశంలో 'సబ్జెక్ట్సు కమిటీ' అనే ముసుగు క్రింద కొన్ని నిష్ఫల ఘర్షణలు మినహా, అదింకా ముందుకు పోలేదు. మహరాష్ట్రలో ప్రసిద్ధిచెందిన తిలక్ నాయకత్వం క్రింద, ఒక నిర్దిష్టమైన, అందర్నీ ఆకట్టుకొనే ఒక కార్యక్రమంతో, ఒక అఖిల భారత పార్టీగా తయారై ప్రజల మధ్యకు రావాలని బెంగాలులోని ఆ పార్టీ నాయకులకు శ్రీఅరవిందులు నచ్చచెప్పారు. ఆలా వచ్చి అప్పుడు అధికారం చెలాయిస్తున్న మితవాదు (సంస్కరణవాద లేక ఉదారవాదు) లైన కొద్దిమంది తలలు పండిన రాజకీయవాదులను యెదుర్కొని, వారి నుండి కాంగ్రెసును, దేశాన్ని స్వాధీనం చేసుకోమని నచ్చచెప్పారు. రెండు సంవత్సరాలలో భారత రాజకీయ ముఖచిత్రాన్ని పూర్తిగా మార్చివేసిన, మితవాదులు,

జాతీయవాదులు (యీ జాతీయతావాదులనే వారు అతివాదులు అన్నారు) మధ్య చారిత్రాత్మక సంఘర్షణకు మూలమైయ్యింది యిది.

*

నూతనంగా జన్మించిన జాతీయతా పార్టీ

కొత్తగా పుట్టిన జాతీయతాపార్టీ, స్వరాజ్యాన్ని తన గమ్యంగా యెలుగెత్తి చాటింది. సంస్కరణను నెమ్మదిగా ముందుకు తీసుకుపోతూయెప్పుడో ఒకటి రెండు శతాబ్దాల తరువాత సామంతరాజ్యంగా తయారుగావచ్చుననే మితవాదుల గమ్యానికిది వ్యతిరేకం. ఈ జాతీయతాపార్టీ, వివరాల్లోగాకపోయినా, సూత్రప్రాయంగా స్వదేశీ విధానాన్ని తన కార్యక్రమంగా ప్రతిపాదించింది. కొన్ని సంవత్సరాలతర్వాత దీనినే బాగా అభివృద్ధిచేసి, ఐర్లాండులో విజయవంతం చేసుకొన్నారు. ఈ నూతన విధానపు సూత్రం స్వయం-సహాయం. అది ఒక ప్రక్క జాతికిగల శక్తులన్నింటినీ ప్రభావవంతంగా వ్యవస్థీకరించడం మీద దృష్టి పెట్టింది. మరోప్రక్క ప్రభుత్వానికి సంపూర్ణ సహాయనిరాకరణ ను ప్రకటించింది.

బ్రిటిషు తదితర విదేశీ వస్తువుల బహిష్కరణ, వాటి స్థానంలో స్వదేశీ పరిశ్రమలను ప్రోత్సహించడం, బ్రిటిషు న్యాయస్థానాలను బహిష్కరించి, వాటికి బదులుగా మధ్య వర్తులద్వారా సమస్యలను పరిష్కరించుకొనే న్యాయస్థానాల వ్యవస్థను నెలకొల్పడం, ప్రభుత్వ విశ్వవిద్యాలయాలను కళాశాలలనుబహిష్కరించి, జాతీయకళాశాలలు పాఠశాలలను వ్యవస్థను సృజించడం, పోలీసులపని, రక్షణవ్యవస్థ పనిచేయడానికి యువకులతో సంఘాలను తయారుచేయడం అనేవి, తక్షణం అమలు చేయవలసిన కార్య క్రమంలోని అంశాలు. కాంగ్రెసును హస్తగతం చేసుకొని, వ్యవస్థీకృతమైన జాతీయ కార్యక్రమాన్ని నిర్దేశించే కేంద్రంగా దానిని తీర్చిదిద్దాలని, ఇప్పటి రాజ్యంలో మరో పరిపాలనావ్యవస్థను, స్వాతంత్ర్యాన్ని సాధించేంత వరకు పోరాటాన్ని కొన సాగించేందుకు, మరో పరిపాలనావ్యవస్థను స్థాపించాలని శ్రీఅరవిందులు ఆశించారు. క్రొత్తగా మొదలుపెట్టబడిన దినపత్రిక "వందేమాతరం" ను తనదిగా ప్రకటించి, దానికి ఆర్థిక సహాయమందించేటట్లు శ్రీఅరవిందులు పార్టీని ఒప్పించారు. ఆ పత్రికకు ఆ కాలంలో ఆయనే సంపాదకులు. 1907 వ సంవత్సరం నుండి, అరవిందులను కారాగారంలో బంధించిన 1908 సంవత్సరంలో అకస్మాత్తుగా దాని ప్రచురణ

ఆగిపోయేంతవరకు, దానికి దిశా నిర్దేశంచేసింది వారే. వారి సందేశం దాదాపు వెన్వెంటనే మొత్తం భారతదేశమంతా ప్రచారమయ్యింది. దాని అనతికాల, కాని ప్రఖ్యాతి నందిన మనుగడ, భారతదేశ రాజకీయ చింతనను మార్చి వేసింది. అప్పట్నించి తరువాత రాజకీయం ఎన్ని మలుపులు తిరిగినా, అప్పుడది రాజకీయోద్యమంపై వేసిన ముద్ర ప్రాథమికంగా నిలదొక్కుకొనే వుంది. భవిష్యత్తుకు ప్రముఖంగా అవసరమైనవైనా, బలీయమైనవి, ప్రభావం చూపేవైనా యీ విధానాల నాధారం చేసుకొని మొదలైన పోరాటం, యెక్కువకాలం అప్పట్లో నిలువలేదు. ఎందుకంటే అటువంటి సాహసోపేత కార్యక్రమానికి దేశం సంసిద్ధమై లేదు.

*

విచారణాకాలం, రూపాంతరీకరణ

1907 సంవత్సరంలో శ్రీఅరవిందులు దేశద్రోహంనేరం క్రింద నిర్బంధించబడి, నిర్దోషిగా విడుదలైనారు. ఇప్పటి వరకూ ఆయనొక సంధానకర్త, రచయిత, ఇప్పటి సంఘటనవల్ల, నిర్భంధించడంవల్ల లేక ఇతర నాయకులు అదృశ్యం అవడంవల్ల, బెంగాలులో ప్రజాభిమానం పొందిన వేదిక మీదకు రాక తప్పలేదు. 1907లో సూరత్లో జరిగిన జాతీయతా వాదుల సమావేశానికి ఆయన అధ్యక్షత వహించారు. అచటే రెండు సమ ఉజ్జీల మధ్య బలమైన ఘర్షణవల్ల కాంగ్రెస్ ముక్కలైంది. 1908 మే నెలలో ఆలీపూర్ కుట్ర కేసులో, ఆయన తమ్ముడైన బరీంద్ర బృందం ఆధ్వర్యంలో పనిచేసే విప్లవబృందం చేసే పనులలో యిరికించి, యేమాత్రం విలువ కూడా లేని, యేమాత్రం ఋజువు లభించనందున నిర్దోషిగా విడుదలైయ్యారు. విచారణలో వున్న ఖైదీగా ఆలీపూర్ జైలులో ఒక సంవత్సరం పాటు నిర్భంధానికిలోనై 1909 మే నెలలో బయటికొచ్చారు. వారు బయటపడే సమయానికి పార్టీ భగ్నమైపోయింది. దాని నాయకులంతా జైలులో బంధించబడ్డారు. దేశ బహిష్కృతులైనారు. లేక తమంత తాము అజ్ఞాతవాసంలోనికి పోయారు. పార్టీ యింకా ఉనికిలో వున్నప్పటికీ, మూగవోయి నిస్తేజమై, యే విధంగానూ శక్తివంతమైన పనిచేయలేని స్థితిలో వుంది. దాదాపు సంవత్సరంపాటు, భారతదేశంలోని జాతీయతా వాదులకు మిగిలిన యేకైక నాయకునిగా వుండి ఉద్యమాన్ని పునరుజ్జీవింపజేయడానికి ఒంటిచేత్తో శ్రమించారు. ఈ కాలంలో తన కృషికి తోడ్పడుతుందని కర్మయోగి అనే ఆంగ్లవార పత్రికను,

బెంగాలీ భాషలో "ధర్మ" అనే వార పత్రికను ప్రచురించారు. కాని చివరకు, తన కార్యక్రమాన్ని, తన విధానాన్ని నిర్వహించడానికి తగినంతంగా జాతి తయారవ్వలేదని ఆయన గుర్తించక తప్పలేదు. కొంత కాలంపాటు, తక్కువగా ప్రభావం చూపించే "హోమ్ రూలు" ఉద్యమంద్వారా అవసరమైన శిక్షణను యివ్వాలని భావించారు. లేక దక్షిణాఫ్రికాలో మహాత్మాగాంధీ రూపొందించిన సత్యాగ్రహం లాంటి ఆందోళన ద్వారా శిక్షణ యివ్వాలని భావించారు. కానీ, ఇటువంటి ఉద్యమాలకు తగిన ఘడియ యింకా ఆసన్నం కాలేదని, వారికి నాయకునిగా నిర్దేశించబడింది, తాను కాదని, వారే గ్రహించారు. పైగా, పూర్తి సమయాన్ని యోగాభ్యాసంలోనే ఆలీపూర్ జైలులో వారి జీవితకాలం గడిచినందున, వారి ఆంతరిక ఆధ్యాత్మిక జీవితం యేకాంత యేకాగ్రతకు వారిపై వత్తిడి కలిగించింది. కనీసం కొంతకాలంపాటైనా రాజకీయ రంగంనుండి ఉపసంహరించుకోవాలని వారు తీర్మానించుకొన్నారు.

CWSA 36:6-9

భవిష్యద్వాణి

1907 వసంవత్సరంనుండి, భారతదేశానికి పూర్తిగా ఆశాజనకమైన ఒక నూతనశకంలో మనం నివసిస్తున్నాం, భారతదేశం మాత్రమే గాదు, యావత్ప్రపంచం, ఆకస్మిక పెనుమార్పులను, విప్లవాత్మక పరివర్తనలను ఉచ్ఛం నీచమవ్వడం, నీచం ఉచ్ఛమవడం చూస్తుంది. అణగారిన, దిగజారిన వారు పైకి లేస్తారు. ఒక నూతన చేతనతో, నూతన ఆలోచనతో, జాతి, మానవ సమాజం నడుపబడ్తాయి. నూతన ఫలితాలనందుకోవడానికి, నూతన ప్రయత్నాలు జరుగుతాయి. ఈ విప్లవాత్మక మార్పులమధ్య భారతదేశం స్వతంత్ర్యదేశమౌతుంది.

శ్రీఅరవిందులు

అనువాదం: కె.వి. రావు (9849929254)

త్రిముఖమైన శ్రీఅరవిందుల రాజకీయ కార్యక్రమం

రాజకీయాలకు సంబంధించి శ్రీఅరవిందుల ఆలోచనలు, కార్యాక్రమాలు త్రిముఖ మైనవి. మొదటిది, వారు ఆచరణ కుపక్రమించిన విధానం: ప్రభుత్వంపై సాయుధ తిరుగుబాటుకు సర్వం సన్నద్ధం చేయడమే ధ్యేయంగా ఒక రహస్యమైన విప్లవ భావ ప్రచారం చేయడానికి అవసరమైన వ్యవస్థను ఏర్పాటు చేయడం. రెండవది, వారు రాజకీయ ఆరంగేట్రం చేసిన సమయంలో దేశాన్నంతా స్వాతంత్రోద్యమ దిశగా మళ్ళించాలనే ఉద్దేశం బహుళ ప్రచారంలో నుండింది. దానిని అధిక శాతం భారతీయులు అసంభమని, అసాధ్యమని, దాదాపు ఒక ఉన్మత్త చిత్తంయొక్క అభూత కల్పన యని పరిగణించారు. అందుకు కారణం బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యం అధిక శక్తివంతమైనదని, భారతదేశం అతి బలహీనమైనదని, సాయుధ పోరాటం సాగించడానికి తగిన ఆయుధ సంపత్తి లేనిదని, అలాంటి ప్రయత్నం సఫలమవుతుందని కలలోనైనా ఊహించలేమని భావించారు. మూడవది, పరదేశ పరిపాలనను సహాయ నివారకరణో ద్యమాన్ని ఉధృతం చేయడం ద్వారా ఐక్య ప్రజాప్రతిఘటనోద్యమాన్ని అహింసా యుతంగా సాగించడం ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కూలద్రోయడానికై ఒక ప్రజావ్యవస్థను ఏర్పాటు చేయడం.

*

శాంతియుత ప్రతిఘటన, అహింసావాదం, దౌర్జన్య విసర్జన

శ్రీఅరవిందులు ఒక దుర్బలుడైన నైతికవాది కాదు, అలా అని ఒక బలహీనుడైన యుద్ధ వ్యతిరేకి కూడా కాదు.

అప్పటి జాతీయోద్యమ దశలో రాజకీయ కార్యక్రమాన్ని శాంతియుత నిరసన ప్రదర్శనకే పరిమితం చేయడమనే నియమాన్ని పాటించడం విజ్ఞతతో కూడిన విధానంగా అమలుపరచ బడింది. కానీ అహింస సిద్ధాంతపరమైన లేక శాంతియుతమైన ఆదర్శవాద అంశంగా అమలుపరచబడ లేదు. శాంతి అత్యున్నత ఆదర్శంలోని ఒక భాగం మాత్రమే కానీ దాని మూలంలో ఆధ్యాత్మికతను లేక కనీసం మానసిక సంబంధమైన అంశాన్ని కలిగి యుండటం అవసరం. స్వభావం మార్పుచెందనిదే అది ఎలాంటి నిశ్చితమైన స్థితికి చేరదు. వేరేదో విషయాన్ని ఆధారం చేసుకొని

దాని లబ్ధికై ప్రయత్నించినట్లైతే (నైతికసూత్రం గాని అహింసావాదం గాని లేక వేరేదైనా గాని) అది ఫలించదు సరి కదా పరిస్థితులను పూర్వం కన్నా విషమింప చేయవచ్చు. యుద్ధ వాతావరణాన్ని అంతర్జాతీయ ఒప్పందం ద్వారాను, అంతర్జాతీయ ఒత్తిడి ద్వారా అణిచివేసే ప్రయత్నానికి వారు సముఖులు. అట్టి పరిష్కారమే కొత్తగా రూపొందించబడిన విధివిధానంలోని ఉద్దేశం. ఒక వేళ అది సాధ్యపడితే, అది అహింసావాదం అనుసరించడంగా నుండదు. అరాచక శక్తిని చట్టబద్ధమైన శక్తి యుక్తులతో అణిచివేయడంగా నుంటుంది. అప్పుడైనా అది శాశ్వతంగా నుంటుందని కచ్చితంగా చెప్పలేము. ఈ విధమైన శాంతిస్థాపన ఇతర దేశాలలో అంతర్గతంగా సాధ్యపడింది. కానీ అప్పుడప్పుడు తలెత్తే అంతఃకలహాలను అది ఆపలేదు, రక్తసిక్తమైన రాజకీయ పోరాటాలను అణచివేతలను అది నివారించలేదు.

*

తిరుగుబాటు బీజాలను నాటడం

భారతదేశంలో మొదట్లో గడిపిన కొన్ని సంవత్సరాలు శ్రీఅరవిందులు ఎలాంటి రాజకీయ కార్యకలాపాలలో పాల్గొనలేదు. (ఇందుప్రకాష్ పత్రికలో వ్యాసాలు వ్రాయడం తప్ప) చేయవలసిందేమిటి అన్నదానిపై ఒక పరిణతమైన ఆలోచనతో నిర్ణయం తీసుకో గలుగుటకు దేశంలో నెలకొనియున్న పరిస్థితులను సమీక్షించారు. అప్పుడు వారు మొట్టమొదట ప్రయత్నంగా బరోడా సైన్యంలో పనిచేస్తున్న జితిన్ బెనర్జీ అను పేరుగల ఒక యువ బెంగాలీ సైనికుడిని తన ప్రతినిధిగా బెంగాలుకు పంపారు. ప్రజలను ఆచరణకు సిద్ధపరిచే కార్యక్రమాన్ని అతనికి అంటగట్టారు. ఆ పథకం ఫలించడానికి 30 సంవత్సరాలైనా పట్టవచ్చని వారి ఆలోచన. అసలు జరిగిందేమిటనగా, విమోచన ఉద్యమం ఫలించి సంపూర్ణ విజయం చేకూరడం ఆరంభమవడానికి 50 సంవత్సరాలు పట్టింది. ఆ ప్రణాళికయొక్క ఉద్దేశం ఏమిటనగా రహస్యంగానో లేక బహిరంగంగానో, వివిధ నెపాలతో, మరుగున సాగించే కార్యక్రమాలలో విప్లవ సంబంధమైన ప్రచారాన్ని బెంగాలు అంతటా కొనసాగించటం, ఆ కార్యం కోసం వ్యక్తులను చేరదీయడం. ఇదంతా దేశ యువతలో చోటు చేసుకోవాలి. సానుభూతి, సహకారం, ఆర్థికమైన లేక మరేదైనా సహాయం అభ్యుదయభావాలుగల పెద్ద మనుషుల నుండి పొందడమో లేక వారిని తమ పక్షానికి చేర్చుకోవడమో జరగాలి. ముందుగా

పట్నాలలో కేంద్రాలను స్థాపించాలి. అటు తరువాత గ్రామాలలో సైతం స్థాపించాలి. బాహ్యంలో కనిపించేటట్లుగా సాంస్కృతిక, మేధాపరమైన లేక నైతికమైన లక్ష్యాలతో యువకుల సంఘాలను స్థాపించాలి. ఇదివరకే ఏర్పడి వున్న సంఘాలను విప్లవానికి వాడుకునేందుకు తమ పక్షాన చేర్చుకోవాలి. చివరకు చేపట్టే సైనికచర్యకు ఉపయోగపడే గుర్రపుస్వారి, వ్యాయామం, వివిధ రకాల క్రీడలు, కవాతు, నియమబద్ధమైన కదలికలు మొదలగువాటిలో యువకులకు శిక్షణ గరపాలి. ఈ ఆలోచనా బీజం నాటిన వెంటనే అతి వేగంగా జయప్రదమయింది. ఇది వరకే చిన్న చిన్న దళాలుగా, సంఘాలుగా యువకులు ఏర్పడినప్పటికీ, వారికి విప్లవం పట్ల స్పష్టమైన అవగాహనగానీ, ఒక స్థిరమైన కార్యక్రమంగాని లేనందువలన వారందరూ ఈ దిశగా మళ్ళడం ప్రారంభించారు. ఇది వరకే విప్లవ లక్ష్యమున్న కొందరిని కలవడం జరిగింది. అనతి కాలంలోనే కార్యకలాపమంతా ఒక నిర్దిష్టమైన రీతిగా రూపొందించబడింది. అతి కొద్దిమంది అతివేగంగా అనేకమైనారు.

*

బెంగాలు రాష్ట్ర విభజన — 'యుగాంతర్' పత్రిక

అటు తరువాత బెంగాల్ రాష్ట్ర విభజన జరిగింది విభజనకు వ్యతిరేకంగా ప్రజల్లో భావోద్రేకం ఉప్పొంగి తిరుగుబాటు బాట పట్టింది. ఈ పరిస్థితి ప్రజానీకానికి అతివాద పార్టీ పట్ల, జాతీయోద్యమం పట్ల ఆదరణ పెరగడానికి తోడ్పడింది. శ్రీఅరవిందుల కార్యకలాపం ఆ సమయములో ఈ దిశగా ఎక్కువగా మళ్ళింది. ఇక రహస్యంగా కొనసాగవలసిన కార్యక్రమం అప్రధానమై తన పూర్వస్థాయిని కోల్పోయింది. ఏమైతేనేం, శ్రీఅరవిందులు స్వదేశీ ఉద్యమాన్ని భవిష్యత్తులో తీవ్రమైన తిరుగుబాటు భావన ప్రజల్లో ప్రాచుర్యం పొందడానికి అనుకూలంగా మలుచుకున్నారు. బరీన్ సలహా ననుసరించి ఒక పత్రిక ద్వారా తిరుగుబాటుకు బాహాటంగా ప్రచారం చేయడానికి, బ్రిటిష్ పరిపాలనను పూర్తిగా తిరస్కరించడానికి, ప్రచ్ఛన్న యుద్ధం చేయడానికి తగిన సూచనలను ఈయడానికి పూనుకున్నారు. మొదట్లో ప్రచురించబడిన సంచికల్లో శ్రీఅరవిందులు స్వయంగా ముందు మాటగా కొన్ని వ్యాసాలను వ్రాసారు. పత్రికకు సంబంధించిన అన్న విషయాలను తమ నియంత్రణలో నుంచుకున్నారు. పోలీసులు తనిఖీ చేసిన ఒక సందర్భంలో సహాయ

సంపాదకులలో ఒకరైన స్వామి వివేకానంద సోదరుడు తనంతట తానే పత్రికా సంపాదకుడినని వ్యవహరించడంతో న్యాయస్థానం అతనిని దోషిగా నిర్ణయించింది. అప్పుడు శ్రీఅరవిందుల ఆదేశానుసారం పత్రిక యాజమాన్యం అతనిని నేరారోపణ నుండి తప్పించడానికై న్యాయస్థానంలో పోరాడటానికి నిరాకరించింది. అందుకు కారణం బ్రిటిష్ ప్రభుత్వానికే గుర్తింపు కొరవడినప్పుడు అట్టి ప్రభుత్వ ఆధ్వర్యంలో ఏర్పాటు చేయబడిన న్యాయస్థానంలో నేరారోపణ నిరాధారమైనదని వాదిండం అభ్యంతరకరమైనదిగ భావించబడింది. దానితో పత్రికయొక్క ప్రతిష్ట, ప్రజలపై దాని ప్రభావం పదింతలు పెరిగింది. ఆ పత్రికకు ప్రధాన రచయితలుగా, డైరెక్టర్లుగా రాష్ట్రి మందలి ముగ్గురు అతి సమర్థులైన యువ రచయితలు పనిచేయడంతో ఆ పత్రికకు బెంగాలంతటా అపారమైన ప్రాచుర్యం లభించింది. ముఖ్యంగా గమనించ వలసిన విషయ మేమిటంటే రహస్యంగా స్థాపించబడిన సంఘకార్యక్రమాలలో తీవ్రవాదం చేర్చబడలేదు. కానీ తీవ్రవాదం బెంగాలులో పెరగడానికిగల కారణం ప్రభుత్వ ప్రేరిత బలమైన ప్రజావ్యతిరేకత మూలంగా ప్రజల్లో వెల్లువెత్తిన ప్రతిచర్య

*

ఇందుప్రకాష్ పత్రిక

శ్రీఅరవిందులు బహిరంగంగా చేపట్టిన ప్రజా కార్యక్రమాలను 'ఇందుప్రకాష్' పత్రికలో వ్యాసాలు వ్రాయడంలో ప్రారంభించారు. ఆ పత్రిక సంపాదకులు కేంబ్రిడ్జిలో శ్రీఅరవిందులకు స్నేహితులు అయిన శ్రీ కె. జి. దేష్పాండేగారి ప్రోద్బలంతో 'పాతవాటికి బదులు కొత్త దీపాలు' అన్న శీర్షిక క్రింద వ్యాసాలు వ్రాసారు. అవి అప్పుడు కాంగ్రెస్ పార్టీ పాటిస్తున్న ప్రార్థన, విజ్ఞాపన, అసమ్మతి విధానాన్ని బహు తీవ్రంగా విమర్శించి వ్యతిరేకించాయి. స్వయంసేవ, నిర్భయం సిద్ధాంతాలపై ఆధారితమైన క్రియోన్ముఖ నాయకత్వం ఏర్పాటుకు పిలుపు నిచ్చాయి. కాని ఈ బాహాటంగా సాగిన, నిష్కపటమైన, లక్ష్యానికి వ్యతిరేకం కానుటువంటి విమర్శలు, మితవాదిగా పేరొందిన ఒక గొప్ప నాయకుడి చర్యతో హఠాత్తుగా నిలిపిపోయాయి, ఎందుకనగా అతడు సంపాదకుడిని భయాందోళనకు గురిచేసాడు. ఆ విధంగా శ్రీఅరవిందుల ఆలోచనలు పత్రికలో పూర్తిగా వెలువడ కుండానే ఆగిపోయాయి. దానితో వారు తమ రచనలను సర్వసాధారణవిషయ ప్రస్తావనకు మళ్ళించ వలసి

వచ్చింది. అనగా కాంగ్రెస్ పార్టీ కార్యక్రమాలను మధ్యతరగతికి చెందినవారి పరిధికి పైగా నున్న ప్రజలకు సైతం విస్తరింప జేయవలసిన అవసరాన్ని, జనబాహుళ్యం వాటికి ఆకర్షితులై వాటిలో పాల్గొనునట్లు చేయడం లాంటి అతి సాధారణ విషయాలను మాత్రమే ప్రస్తావించవలసి వచ్చింది. చివరకు శ్రీఅరవిందులు ఈ విధమైన ప్రజాకార్య క్రమాలకు స్వస్తి చెప్పి, 1905 సం. వరకు తమ పనిని రహస్యంగా కొనసాగించారు. అయితే, వారు శ్రీ తిలక్ గారిని, ఎవరినైతే ఒక విప్లవ పార్టీకి సరియైన నాయకునిగా పరిగణించారో, వారిని అహ్మదాబాదులో జరిగిన కాంగ్రెస్ పార్టీ సమావేశంలో కలుసుకున్నారు. అక్కడ శ్రీ తిలక్ గారు, శ్రీఅరవిందులను ప్రాంగణం బయటకి తీసుకువచ్చి గంటసేపు వారితో ముచ్చటించారు. వారికి సంస్కరణోద్యమం పట్ల గల తృణీకార భావాన్ని వ్యక్తపరచి, మహారాష్ట్రలో వారు అనుసరిస్తున్న తనదైన శైలిని వివరించారు.

స్వదేశీ భావం, స్వరాజ్యం

శ్రీఅరవిందులు తమ విప్లవ సంబంధమైన కార్యక్రమాల పరిధిలో ఒక విధమైన ఆచరణా విధానాన్ని చేర్చారు. అటు తరువాత అది నేషనలిస్టు పార్టీయొక్క ప్రజాకార్యక్రమాల్లో ఒక ముఖ్యమైన అంశం అయింది. కార్యనిర్వాహణ కేంద్రాలలో యువకులను వారు స్వదేశీ భావాన్ని జనబాహుళ్యంలో పరివ్యాప్తి చెందే విధంగా ప్రచారం చేయడానికి ప్రోత్సహించారు. స్వదేశీ భావన అప్పట్లో అపరిణిత స్థాయిలో నుండింది. కొందరు దానిని ఒక వెర్రి వ్యామోహంగా భావించారు. ఈ విప్లవ సంఘాలలోని ఒక సమర్థుడైన వ్యక్తి ఒక మరాఠీ. అతని పేరు సఖారాం గణేష్ దేవుస్కర్. అతడు బెంగాలీ భాషలో రచనలు చేయగల దిట్ట. (అతని కుటుంబం బెంగాలులో చాలా కాలంగా స్థిరనివాస మేర్పరచుకొని వుంటున్నది) అతడు బెంగాలీ భాషలో ప్రాచుర్యం పొందిన శివాజి జీవిత చరిత్రను వ్రాసాడు. అందులో స్వరాజ్యం అనే నామం ప్రప్రథమంగా ప్రస్తావించబడింది. తరువాత దానిని నేషనలిస్టు పార్టీవారు స్వాతంత్ర్యం అనే పదానికి మారుగా ఎంచుకున్నారు. నేషనలిస్టు పార్టీయొక్క చతుర్ముఖ కార్యక్రమంలలో స్వరాజ్యం ఒక అంశం అయింది. అతడు 'దేషేర్ కథా' అనే పేరుగల పుస్తకం ప్రచురించాడు. అందులో బ్రిటిషువారు స్వలాభాపేక్షతో భారతావనిని వ్యాపారపరంగాను, పారిశ్రామికంగాను ఏ విధంగా దోచుకున్నారో,

వివరంగా అభివర్ణించారు. ఈ పుస్తకం బెంగాలీలో ఒక సంచలనాత్మక ప్రతిచర్యకు దారితీసింది. బెంగాల్ యువకుల మనసును ఆకట్టుకుంది. అన్నింటినీ మించి స్వదేశీ ఉద్యమ రూపకల్పనలో సహాయపడింది. శ్రీఅరవిందులు ఈ ఆర్థికపరమైన నాగటి కాడిని విదళించుకోవడానికి, భారత దేశ పారిశ్రామికాభివృద్ధిని, వ్యాపారాభివృద్ధిని విప్లవ ఉద్యమానికి ఆవశ్యకంగా అనుసరించాల్సిన పరిణామాలుగా భావించారు.

అనువాదం: అందుగులపాటి కైలాసపతి (04024240669)

ఒక మేల్కొలుపు

శ్రీఅరవిందులు భారతదేశ రాజకీయాల్లో చాలా తక్కువ కాలం బహిరంగంగా పాల్గొన్నారు. వాటినుండి తప్పుకొని 1910 సం.లో పాండిచ్చేరి వెళ్లిపోయారు. దానితో వారు చేపట్టిన కార్యక్రమాలు చాలా వరకు రద్దయిపోయాయి. కానీ అప్పటికే భారతదేశ రాజకీయాలలో పౌరుల ధైర్యసాహసాలలో తగినంత మార్పు చోటు చేసుకుంది. స్వాతంత్ర్యం లక్ష్యంగా, సహాయ నిరాకరణ, ప్రతిఘటనలు ఒక్కోసారి అవి చెదురుమదురు తిరుగుబాట్లకు దారితీసినప్పటికీ, విజయం పొందటానికి తగినంతగా తోడ్పడ్డాయి.

అటు తరువాత జరిగిన సంఘటనలు చాలా వరకు శ్రీఅరవిందుల ఆలోచనా సరళిని అనుసరించాయి. చివరికి కాంగ్రెసు పార్టీని నేషనలిస్ట్ పార్టీ వశం చేసుకొని స్వాతంత్ర్యం తమ లక్ష్యమని ప్రకటించింది. కార్యాచరణ నిమిత్తం తనను తాను వ్యవస్థీకరించుకుంది. దేశాన్ని మొత్తం, అధిక శాతం మహమ్మదీయులను అల్పశాతం అణగారిన వర్గాలను మినహాయించి, తమ నాయకత్వాన్ని అంగీకరించేట్లు చేసి, చివరిగా మొట్టమొదట జాతీయ ప్రభుత్వాన్ని, స్వతంత్రమైనది కానప్పటికీ, ఏర్పరిచింది. బ్రిటిష్‌వారి నుండి భారతదేశానికి స్వాతంత్ర్యం ఇచ్చే అంగీకారాన్ని సాధించింది.

మొదట్లో శ్రీఅరవిందులు కాంగ్రెస్ పార్టీ రాజకీయాలలో పరోక్షంగా పాల్గొన్నారు. ఎందుకనగా వారు అప్పటికింకా బరోడా రాష్ట్రీ సర్వీసునుండి వైదొలగాలనే నిర్ణయం తీసుకోలేదు. కానీ జీతం నష్టం మీద దీర్ఘకాలం సెలవు తీసుకొని తాను రహస్యంగా కొనసాగిస్తున్న తిరుగుబాటు కార్యకలాపాలతో పాటు బరీసాల్ సమావేశంలో పాల్గొ న్నారు. అది పోలీసులచే భగ్నపరచబడింది. బిపిన్‌పాల్‌తో కూడి తూర్పుబెంగాల్

అంతటా పర్యటించారు, కాంగ్రెసు పార్టీలోని అభ్యుదయవాదులతో సన్నిహిత సంబంధం ఏర్పరుచుకున్నారు. ఈ సమయంలోనే బిపిన్ పాల్‌తో పాటు 'వందేమాతరం' పత్రిక సంపాదకునిగా పనిచేసారు. బెంగాలులో కొత్త రాజకీయ పార్టీని స్థాపించారు, కలకత్తాలో జరిగిన కాంగ్రెస్ పార్టీ సమావేశంలో పాల్గొన్నారు. ఈ సమావేశంలోనే పార్టీలోని అతివాదులు, వారి సంఖ్యాబలం తక్కువగా నున్నప్పటికీ కాంగ్రెస్ రాజకీయ కార్యకలాపాలలో తిలక్ గారి నాయకత్వం క్రింది తమ రాజకీయ కార్యక్రమాన్ని అమలుపరిచారు.

*

జాతీయ విద్యాబోధన బీజాలు — బందేమాతరం

బెంగాల్ జాతీయ కళాశాల స్థాపనతో శ్రీఅరవిందులకు బరోడా రాష్ట్రి సర్వీసు నుండి వైదొలగి ఆ కళాశాలకు ప్రిన్సిపాల్‌గా అవకాశం లభించింది. శ్రీఅరవిందుల రహస్య కార్యక్రమాల్లోను తరువాత కాంగ్రెస్ రాజకీయాల్లోను సహకరించిన సుబోధ మల్లిక్ అనువారు,ఎవరి గృహంలోనైతే సాధారణంగా కలకత్తాలో నున్నప్పుడు శ్రీఅరవిందులు నివసించేవారో, వారు ఒక లక్ష రూపాయలను ఈ ధర్మసంస్థకు విరాళంగా ఇచ్చారు. వారు శ్రీఅరవిందులకు కళాశాలలో ఆచార్య పదవి నిచ్చి, రూ. 150/- జీతం ఇవ్వాలని ఒప్పందంలో ఒక షరతును విధించారు. ఆ విధంగా శ్రీఅరవిందులకు తమ సమయాన్ని పూర్తిగా దేశసేవకు వినియోగించడానికి స్వేచ్ఛ లభించింది. తమ వారపత్రికలో చాలా కాలంగా స్వయంసేవను, సహాయనిరాకరణను ప్రతిపాదిస్తుండిన బిపిన్ పాల్‌గారు ఇప్పుడు 'వందేమాతరం' పేరుతో ఒక దినపత్రికను ప్రారంభించారు. కానీ అది ఒక స్వల్పకాలిక సాహసోపేత కార్యంగా మిగిలిపోయే సూచన కనిపించింది. ఎందుకనగా వారు జేబులో నున్న కేవలం రూ. 150/- తో పత్రికను ప్రారంభించారు. భవిష్యత్తులో ఆర్థిక సహకారం అందే దృఢమైన హామీ లేకుండింది. వారు శ్రీఅరవిందులను ఈ సాహస ప్రయత్నంలో తనకు తోడుగా నుండమని అర్థించడంతో, శ్రీఅరవిందులు తమ సమ్మతిని తక్షణం తెలియచేసారు. ఎందుకనగా వారు ఈ అవకాశాన్ని తమ విప్లవ ఉద్యమ ప్రయోజనార్థం ప్రజల్లో ప్రచారం చేయడానికి వాడుకోవాలనుకున్నారు. కాంగ్రెస్‌లోని అభ్యుదయవాదులగు యువకులను సమావేశపరచి కలకత్తా కాంగ్రెస్ సమావేశంలో ఏర్పాటైన మితవాద

పార్టీతో కలిసి, దానికి సాదృశ్యంగా మహారాష్ట్రలో తిలక్ గారి నాయకత్వం క్రింద స్థాపించబడిన దళంతో చేతులు కలిపి పోరాటం కొనసాగించడం కోసం ఒక కొత్త రాజకీయ పార్టీని బహిరంగంగా ప్రకటించాలని నిర్ణయించుకున్నారు. 'వందేమాతరం' దినపత్రికను పార్టీ ప్రచారసాధనంగా వాడుకొనడానికి వారిని ఒప్పించారు. కంపెనీ ఒకటి 'వందేమాతరం' పత్రికకు ఆర్థికసహాయం అందించడానికి ప్రారంభించబడింది. కొత్త పార్టీ సాధించ దలచిన ప్రయోజనాన్ని, దాని కార్యక్రమాన్ని అందరికీ తెలియ జేయడం కోసం బిపిన్‌పాల్‌ను జిల్లాలలో పర్యటించడానికై నియోగించటంతో, వారు లేకపోవటం వలన శ్రీఅరవిందులు ఆ కంపెనీ నిర్వహణను చేపట్టారు. కొత్త పార్టీ సత్వరమే విజయఢంకా మ్రోగించింది, దానితో 'వందేమాతరం' పత్రిక చెలామణి భారతదేశ మంతటా విస్తరించింది.

*

సంపూర్ణ స్వరాజ్యం

భారతదేశంలో రాజకీయ కార్యకలాప ప్రథమ లక్ష్యం దేశానికి సంపూర్ణమైన, సమగ్రమైన స్వాతంత్ర్యం అని బహిరంగంగా చాటడం శ్రీఅరవిందుల ప్రధాన ఉద్దేశం. వారు తమ వార్తాపత్రిక ద్వారా దానిని పట్టువదలకుండా నొక్కి చెప్పేవారు. ప్రజలలో దానిని బహిరంగంగా ప్రచారం చేయ సాహసించిన మొట్టమొదటి రాజకీయ వేత్త శ్రీఅరవిందులు. ఆ ప్రయత్నములో వారు వెంటనే విజయం పొందారు. ఆ పార్టీ స్వరాజ్యం అనే పదాన్ని తమ ఆదర్శమైన స్వాతంత్ర్యాన్ని వ్యక్తపరడానికి వాడుకున్నారు. అది అంతటా అతి వేగంగా వ్యాప్తిచెందింది. కానీ కొంతకాలం తరువాత లాహోరులో జరిగిన కాంగ్రెస్ పార్టీ సదస్సులో, జాతీయ నాయకత్వం క్రింద పునర్ వ్యవస్థీకరించబడినప్పుడు ఆ పదాన్ని తమ పార్టీ ఆదర్శంగా తీసు కున్నారు. వారి వార్తాపత్రిక సరికొత్త రాజకీయ కార్యక్రమాలను ప్రకటించింది. అది నేషనల్ పార్టీ కార్యక్రమంగా రూపుదిద్దుకుంది. సహాయనిరాకరణ, అహింసాయుత ప్రతిఘటన, స్వదేశీవాదం, విదేశీ వస్తు బహిష్కరణ, జాతీయ విద్యావిధానం, తగాదా లను ప్రజాదరణ పొందిన మధ్యవర్తిత్వ విధానం ద్వారా చట్టబద్ధంగా పరిష్కరించడం,

శ్రీఅరవిందుల ఆలోచనా సరళిని అనుకరించిన ఇతర విధానాలు అందులోని అంశాలు.

అనువాదం: తుమ్మల లక్ష్మి (9014239277)

*

బహిష్కరణ విధానం

జాతీయతావాదుల (నేషనలిస్ట్స్) కార్యక్రమం ప్రభుత్వ దమననీతితో క్రూరంగా అణచివేయబడి తాత్కాలికంగా అది భగ్నం కావడానికిముందు, కేవలం పాక్షిక ప్రారంభాన్ని మాత్రమే సాధించగలిగింది. దాని అత్యంత ఆచరణాత్మక అంశం స్వదేశీ ఉద్యమంతో కూడుకున్న బహిష్కరణ. స్వదేశీవిషయంలో ఆ భావాన్ని సర్వసాధారణమైనదిగా చేయడానికి చాలా కథే నడిచింది. కొన్ని ప్రారంభాలు సైతం జరిగాయి. కాని గురుతరఫలితాలు మటుకు తమకుతాముగా కేవలం అనంతరకాలంలో మాత్రమే క్రమంగా వెల్లడయ్యాయి. ఉద్యమంలోని ఈ అంశాన్ని కేవలం ఒక భావనగా వ్యాపింపచేయడమేకాకుండా ఒక ఆచరణాత్మకవ్యవస్థను, సమర్థవంతమైన సేనను తయారుచేయాలనే ఆతురతతో శ్రీఅరవిందులు వుండేవారు. ఆయన బరోడా నుంచి వ్రాస్తూ, పారిశ్రామికవేత్తలను ఉత్పత్తిదారులను ఉద్యమంలో చేర్చడానికి సాధ్యమౌతుందా, భూకామందుల ఆర్థిక ఆసరాను పొందగలమా, కేవలం రాజకీయవాదుల నుంచే కాకుండా పారిశ్రామికవేత్తల, వ్యాపారవేత్తల నైపుణ్యంతో అనుభవంతో ఒక వ్యవస్థను తయారుచేసి, దానిద్వారా వ్యవహారాలను నడుపుతూ, ఆ విధానాన్ని అమలుపరచటానికి సాధనాలను అన్వేషించగలమా అని అడిగారు. కాని అది అసాధ్యమని, పారిశ్రామిక వేత్తలు, భూకామందులు ఉద్యమంలో చేరడానికి వారు చాలా పిరికివారని, పెద్దవ్యాపారవేత్తలందరికీ బ్రిటను సరకులను దిగుమతి చేసుకొనే ఆసక్తి ఉందని, అందువల్ల యథా పూర్వస్థితినే కొనసాగించడం ఉత్తమమని ఆయనకు చెప్పడం జరిగింది. కనుక ఆయన స్వదేశీ మరియు బహిష్కరణకు సంబంధించిన ఒక వ్యవస్థ ఆలోచనను వదలివెయ్యాల్సి వచ్చింది. తిలక్, శ్రీఅరవిందులు ఇద్దరూ బ్రిటన్ సరకులను సమర్థవంతంగా బహిష్కరించడానికి అనుకూలతను చూపారు. కాని కేవలం బ్రిటను సరకులను మాత్రమే. కారణం విదేశీ వస్తువుల స్థానం ఆక్రమించడానికి దేశీయమైనవి ఏమీలేవు. కనుక వారు బ్రిటను వస్తువుల స్థానంలో విదేశీవస్తువులైన జర్మను, ఆస్ట్రియా అమెరికా, సామగ్రి వినియోగానికి సిఫార్సు

చేశారు. ఫలితంగా, ఇంగ్లాండుమీద పూర్తి ఒత్తిడి తీసుకు రావడమవుతుంది. ఈ బహిష్కరణను వారు ఒక రాజకీయ అస్త్రంగా వాడారేతప్ప, కేవలం స్వదేశీ వస్తువులకు సహాయం చేయడానికి మాత్రం కాదు. సంపూర్ణ బహిష్కరణ ఆచరణసాధ్యం కాని ఆలోచన. చాలా పరిమితంగా దాని వినియోగానికి కాంగ్రెస్ తీర్మానాలలో సిఫార్సు చేయడం జరిగింది. కనుక రాజకీయంగా సమర్థవంతమైనదిగా అవటానికి అది చాలా అల్పమైనదై పోయింది. కీలకమైన పరిశ్రమలలో, ఆవశ్యకమైన సరుకుల ఉత్పత్తిలో, భారతదేశానికి సహజవనరులను వినియోగించే అన్ని తయారీలలో వారు జాతీయ స్వయం-సమృద్ధతకు కట్టుబడి ఉన్నారు. కాని సంపూర్ణ స్వయం-సమృద్ధత లేదా సంపూర్ణ సార్వభౌమాధికారం ఆచరణయోగ్యం అనిపించదు లేక వాంఛనీయంకూడా కాదు. ఎందువల్లనంటే, స్వతంత్ర భారతం వస్తువులను ఎగుమతి చేయవలసిరావడమే కాకుండా అంతరంగ వినియోగానికి సైతం సరఫరా చేయవలసిన అవసరం ఉంటుంది. దానికోసం ఆమె తప్పకుండా దిగుమతి చేసుకోవల్సి ఉండటమే కాకుండా, అంతర్జాతీయ మారకాన్ని కూడా కొనసాగించవలసిన అగత్యం ఉంది.

*

జాతీయవిద్య ప్రాముఖ్యత

ఎక్కువగా శ్రీఅరవిందులు ప్రాముఖ్యతను ఆపాదించిన మరొక అంశం జాతీయ విద్య. బ్రిటిష్ పద్దతిలో పాఠశాలల్లో కళాశాలల్లో, విశ్వవిద్యాలయాల్లో అందించే విద్యతో ఆయన విసుగుచెందారు. ఆ పద్ధతిలో బరోడా కాలేజీలో ఉపాధ్యాయుడిగా ఆయనకు పూర్తి అనుభవం ఉంది. ఆ పద్ధతి మందబుద్దుల్ని చేసి, బలహీనపరచే ధోరణి కలిగిందని, సహజంగానే చురుకైన, ప్రతిభావంతమైన, మృదువైన భారతీయ మేధస్సును అది బంధించి వేస్తుందని, పనికిమాలిన మేధోపరమైన అలవాట్లను నేర్పుతుందని సంకుచిత-సమాచారంతో, యాంత్రిక బోధనతో దాని మౌలికతను, ఉత్పాదకతాసామర్థ్యాన్ని పాడుచేస్తుందని ఆయన అభిప్రాయపడ్డారు. ఉద్యమం బాగానే మొదలైంది. బెంగాలులో ఎన్నో జాతీయ పాఠశాలలు నెలకొల్పబడ్డాయి. సామర్థ్యం కలిగినవారు చాలామంది ఉపాధ్యాయులైనారు. కాని ఇంకా తగినంత అభివృద్ధి జరగలేదు. పాఠశాలలు ఆర్థిక పరిస్థితి ప్రమాదకర పరిస్థితిలో పడింది. శ్రీఅరవిందులు వ్యక్తిగతంగా ఉద్యమాన్ని తానే నడిపించాలని నిశ్చయించారు. దానిని ఇంకా

ఎక్కువగా విస్తరించి, గట్టిపునాదిని ఏర్పరచడం సాధ్యమౌతుందేమో చూడాలని అనుకున్నారు. కాని ఆయన బెంగాలును వదిలివేయడంతో ఈ ప్రక్రియకు గండి పడింది. అణచివేతతో, దాని ద్వారా కారణభూతమైన సర్వసాధారణ కుంగుబాటుతో చాలా మటుకు పాఠశాలలు కొనసాగడంలో విఫలమయ్యాయి. ఆ భావన జీవించే ఉంది, అది ఒకానొక రోజున తగినరూపాన్ని, ఆకృతిని తీసుకుంటుందని ఆశించ వచ్చు.

*

దేశంలో నూతన స్ఫూర్తి కోసం రూపకల్పన

ప్రతి అణచివేత, కుంగుబాటు తరువాత స్వాతంత్ర్యం కోసం ఉద్యమాన్ని సజీవంగా ఉంచడానికి తిరిగి ప్రారంభించబడ్డవే చిట్టచివరిదాకా మిగిలి ఉన్న జాతీయ తావాదుల (నేషనలిస్ట్స్) నిర్దుష్టమైన రాజకీయ ప్రణాళికలు, కార్యక్రమాలు. అవే దానిని రమారమి యాభై సంత్సరాల సంఘర్షణలో మొదటినుంచి చివరి వరకు గుర్తింపు కలదానినిగా నిలబెట్టాయి. కాని ఆ సంవత్సరాలలో జరిగిన అత్యంత గొప్ప విషయం దేశంలో నూతన స్ఫూర్తికి రూపకల్పన జేయడం. అన్ని వైపులా మార్మోగే వందేమాతరం అరుపులతో ప్రతి ఒక్క చోటా ఎగిసిపడే అలలతో ముంచెత్తే వీరావేశంలో జనులు సజీవంగానూ, సాహసంతోను ఉండటాన్నీ, అందరు కలిసి పనిచేయడాన్నీ, ఆశావహులై ఉండటాన్నీ ఘనమైనదిగా అనుభూతి పొందారు. పాత ఉదాసీనతలు, పరికితనాలు భగ్నం కావించబడ్డాయి. ఒక శక్తి సృష్టించబడింది. దానిని ఏదీ నాశనం చేయలేదు. భారతదేశాన్ని సంపూర్ణమైన విజయ ప్రారంభాలకు తీసుకువెళ్ళేవరకు కెరటం తర్వాతి కెరటంగా అది మళ్ళీ మళ్ళీ లేస్తూనే ఉంది.

*

జాతీయతా ఉద్యమానికి నాయకుడు

వందేమాతరం అభియోగం తరువాత, శ్రీఅరవిందులు బెంగాలు జాతీయతా ఉద్యమానికి నాయకుడుగా గుర్తంపు పొందారు. మిడ్నపూర్ (జిల్లా) సదస్సులో రెండు పార్టీల మధ్య ప్రచండమైన ఘర్షణ జరిగిన సందర్భంలో ఆయన పార్టీని ముందుండి నడిపించారు. ఆయన ఇప్పుడు మొట్టమొదటిసారి ప్రజావేదిక మీద

ఉపన్యాసకు డయ్యాడు. పెద్ద ఎత్తున జరిగిన సూరత్ సభలలో ఆయన ప్రసంగించారు. అక్కడ జాతీయతావాదుల సదస్సుకు అధ్యక్షత వహించారు. కలకత్తాకు తిరిగి వచ్చేటప్పుడు ఆయన అనేక చోట్ల ఆగారు. ఆయనను వినాలని పెద్ద ఎత్తున ఏర్పాటు చేసిన సభలలో ఆయన ప్రసంగించారు. హుగ్లీలో జరిగిన ప్రాంతీయ సదస్సు సమావేశంలో ఆయన మరలా పార్టీని ముందుండి నడిపించారు. అక్కడ స్పష్టంగా తెలిసిన విషయం జాతీయవాదం మొట్టమొదటిసారి ప్రాబల్యం పొందడం మొదలుపెట్టింది. కారణం ప్రతినిధులలో అధిక సంఖ్యాకులను అది తన ఆధిపత్యంలో ఉంచుకుంది. అంశాలను చర్చించే ఉపసంఘం సమావేశంలో శ్రీఅరవిందులు మితవాదుల (మోడరేట్స్) తీర్మానాన్ని ఓడించ గలిగారు, సంస్కరణలను స్వాగ తిస్తూ, తన సొంత తీర్మానాన్ని ఆమోదించేటట్లు చేసి, వారిని పూర్తిగా అసమగ్రమైన వారుగా, బడాయికోరులుగా అపకీర్తి పాలుచేసి, తిరస్కరణలకు గురిచేశారు. కాని, ఇదే కొనసాగితే గనుక విడిపోతామని మితవాదులు (మోడరేట్లు) బెదిరించారు. అందువల్ల, ముక్కలైపోవటాన్ని తప్పించటానికి ఆయన మితవాదుల తీర్మానాన్ని ఆమోదించటానికి సమ్మతించారు. కాని ప్రజావేదిక మీద తన నిర్ణయాన్ని వివరించి చెప్పారు. వారు గెలిచినప్పటికీ బెంగాలులోని రాజకీయశక్తుల ఐక్యత కోసం దానితో రాజీపడమని జాతీయతావాదులకు (నేషనలిస్ట్స్) ఉద్బోధించారు. జాతీయతావాదపార్టీ ప్రతినిధులు మొట్టమొదటి గెలుపుతో, కోలాహలంతో, ఆ నిర్ణయాన్ని ఒప్పుకున్నారు. శ్రీఅరవిందుల ఆదేశంతో వారు ప్రాంగణాన్ని ప్రశాంతంగా వదలివెళ్ళారు, దాని మూలంగా మితవాదుల (మోడరేట్ల) తీర్మానానికి వారు అనుకూలంగానూ లేక ప్రతికూలంగానూ ఓటు వేయడం అనేది ఉండదు. ఇది మితవాదులకు చాలా ఆశ్చ ర్యానికి గురిచేసింది, వారి నాయకుల మనస్సులను మనస్తాపానికి గురిచేసింది. దానితో వారు, అవతలివారి వయసుడిగిన, వాడేసిన నాయకులను ఆలకించటాన్ని జనులు తిరస్కరించారని, వారికి వ్యతిరేకంగా నినదించారని, కాని రాజకీయానికి కొత్తైన యువడుడి ఆజ్ఞ మేరకు వారందరూ, క్రమశిక్షణతో కూడిన నిశ్శబ్దంలో, ఒకే శరీరమా అనిపించే విధంగా, బద్ధులై నడచుకొన్నారని ఫిర్యాదు చేశారు.

*

దైవం నిర్ణయించిన రహస్య సమావేశ స్థలం

ఈ కాలంలో శ్రీఅరవిందులు బెంగాలు దినపత్రిక, నవశక్తి బాధ్యతను తీసుకోవటానికి నిర్ణయించారు. ఆయన తాను, భార్య మరియు సోదరితో కలిసి నివాసం ఉంటున్న అద్దె ఇంటినుంచి స్కాట్ వీధిలోని వార్తాపత్రిక ఆఫీసు గదులలోకి మారారు. కాని కొత్తగా తెగింపుతో ఇది మొదలు పెట్టడానికి ముందే, ఒక రోజు ప్రాతఃసమయాన, ఇంకా ఆయన నిద్రలో ఉండగానే, తుపాకీ తేతపట్టిన పోలీసులు మెట్లు ఎక్కివచ్చి ఆయనను అరెస్టు చేశారు. ఆయనను పోలీసుస్టేషన్‌కు తీసుకువెళ్ళారు. అక్కడి నుంచి ఆయనను ఆలీపూర్ జైలుకు తరలించారు. అక్కడ ఆయన మేజిస్ట్రేటు దర్యాప్తుకు మరియు ఆలీపూర్ సెషన్స్ కోర్టులో విచారణ నిమిత్తంగాను ఒక సంవత్సర కాలం ఉండవలసి వచ్చింది. మొట్టమొదట ఆయనను ఒక చిన్న ఏకాంతమైన చీకటి గదిలో ఉంచారు. కాని ఆ తరువాత ఆయనను జైలులోని ఒక పెద్ద గదికి బదలాయించడమైంది. అక్కడ ఆయన అభియోగాన్ని ఎదుర్కొంటున్న ఇతర ఖైదీలతో కలిసి నివసించడమైంది. అటు తర్వాత సాక్షిగా మారిన ఒక నిందితుడి హత్య తరువాత, ఖైదీల నందరినీ ఒకదాని పక్కన ఒకటి ఆనుకొని ఉండే వేరు వేరు గదులలోకి మార్చడం జరిగింది. వారందరూ కేవలం న్యాయస్థానంలో లేదా రోజువారీ వ్యాయామంలో కలుసుకోవడం జరిగేది, కాని ఒకరితో మరొకరు మాట్లాడే అవకాశం మాత్రం ఉండేది కాదు. రెండవ దశలో మాత్రమే శ్రీఅరవిందులు తనతో పాటుగా నిందితులైన చాలామందితో పరిచయం చేసుకోవటం జరిగింది. జైలులో ఆయన చాలా మటుకు మొత్తం సమయమంతా గీతను, ఉపనిషత్తులను చదవటంలోను, తీవ్రధ్యానంలోను, యోగసాధనలోను గడిపారు. దీనిని ఆయన రెండవ దశ అయినటువంటి మధ్యకాలంలో ఏకాంతవాసానికి అవకాశమే లేనటువంటి సర్వసాధారణంగా సాగే సంభాషణలు, కేరింతలు, నవ్వులు, ఆటలు, కోలాహలం మధ్య ఉన్నప్పుడు కూడా కొనసాగించారు. మొదటి, మూడవ దశలలో ఆయనకు సంపూర్ణావకాశం కలుగగా, దానిని ఆయన పూర్తిగా ఉపయోగించుకొన్నారు. సెషన్స్ కోర్టులో నిందితు లందరినీ ఖైదీలను ఉంచే పెద్ద గూడులో ఉంచారు. ఇక్కడ ఆయన విచారణకు మాత్రం కొంత సమయాన్నిస్తూ, సాక్ష్యాన్ని ఏమాత్రమూ ఆలకించకుండా మొత్తం రోజంతా ధ్యానంలో లీనమైపోతూ ఉండేవారు. జాతీయతావాదుల

(నేషనలిస్ట్స్) లో ఒకడైన సి. ఆర్. దాస్ ప్రఖ్యాతి వహించిన వకీలు. ఆయన నెలల తరబడి పూర్తిగా శ్రీఅరవిందుల పక్షాన వాదించే ప్రతివాదిగా ఉంటూ తన పెద్ద న్యాయవాద వృత్తిని సైతం పక్కన పెట్టేశారు. శ్రీఅరవిందులు వ్యాజ్యం గురించి ఏమాత్రం కలత చెందకుండా దాన్ని పూర్తిగా ఆయనకే వదలివేశారు. ఏలననగా, ఆయనకు అంతరంగం నుంచి హామీ ఇవ్వబడింది, నిర్దోషిగా విడుదల అవుతానని ఆయనకు తెలుసు. ఈ కాలంలో జీవితం గురించి ఆయన దృక్పథం సమూలంగా మారిపోయింది. ఆయన యోగసాధనను ప్రాథమికంగా ఆధ్యాత్మిక శక్తి, సామర్థ్యాలను సంపాదించే భావనతోనూ, తాను చేసే పనికి దివ్యమార్గదర్శనం కోసం మొదలుపెట్టారు. కాని ఇప్పుడు అంతరంగ ఆధ్యాత్మిక జీవితం, సాక్షాత్కారత క్రమంగా ఎక్కు వెక్కువగా ప్రమాణతలోను, విశ్వజనీనతలోను వృద్ధిపొందుతూ, అధికాధికంగా విస్తృతమైన స్థానాన్ని తీసుకొంటూ ఆయననూ, ఆయన పనినీ పూర్తిగా తీసేసుకొంది. అది ఆయనలో భాగమై, ఫలితమైపోయింది. ఇంతే కాకుండా, దేశసేవ, స్వాతంత్ర్యా లను అది ఎంతో ఎక్కువగా అధిగమింప చేసింది. ఇతః పూర్వం అస్పష్ట దర్శనంగా ఉన్నది, ఇప్పుడు దాని వైఖరిలో అది ప్రపంచ మంతటా నిండిపోయి, మొత్తం మానవజాతి భవితవ్యానికి సంబంధించినదైపోయింది.

అనువాదం: డా. త్రిపురారిభట్ల ప్రసన్నకృష్ణ

*

శ్రీకృష్ణ వాసుదేవుడు: మిత్రుడు, ప్రియుడు

కాబట్టి, నా కాయన సూచించిన తరువాత విషయం — హిందూమత కేంద్రీయ సత్యం తెలుసుకునేట్లు చేయడం. జైలు అధికారుల హృదయాలను నా వైపు త్రిప్పాడు, "ఆయన ఖైదులో బాధపడుతున్నాడు; కనీసం ఓ గంట సమయం పాటు ఉదయము, సాయంకాలము తన గది బయట నడవనీయండి" అని జైలు సంరక్షకుడయిన ఆంగ్లేయునితో మాట్లాడారు. కనుక, అలా ఏర్పాటయింది. నేను నడుస్తున్నప్పుడు భగవంతుని శక్తి నా లోనికి ప్రవేశించింది. మనుష్యుల నుండి నన్ను వేరుజేసిన జైలు వైపు చూచాను, అదింకేమాత్రం ఎత్తైన గోడలతో నేను నిర్బంధింపబడినది గాదు; నన్ను చుట్టి ఉన్న వాసుదేవుడే. నా గది ముందున్న చెట్టు కొమ్మల క్రింద నడిచాను, కాని అది చెట్టు గాదు, వాసుదేవుడేనని తెలుసుకున్నాను; శ్రీకృష్ణు

డక్కడ నిలుచుని నా పై తన నీడను పట్టి వుంచాడు. నా గది కటకటాల వంక, తలుపు వలె తన విధిని నిర్వర్తించిన కమ్ముల వంక చూశాను. మళ్ళీ వాసుదేవునినే చూశాను. నాకు కాపలా కాస్తూ నిలుచున్నది నారాయణునిగా; పడుకోవడానికి నా కిచ్చిన ముతక దుప్పటి మీద పడుకున్నప్పుడు నా చుట్టూ శ్రీకృష్ణుని చేతులను, నా మిత్రుని, ప్రియుని చేతులను అనుభూతి చెందాను. ఆయన నాకు ప్రసాదించిన లోతయిన దృష్టియొక్క ఉపయోగమది. జైలులో ఖైదీలైన — దొంగలు హంతకులు, మోసకారుల వంక చూచాను. వారి వంక చూస్తున్నప్పుడు వాసుదేవుడే కన్పించాడు. చీకటి చేయబడిన ఆత్మలలో, దురుపయోగమయిన దేహాలలో నేను కనుగొన్నది నారాయణుడినే.

CWSA 8:6-7

*

కర్మయోగి, ధర్మ

శ్రీఅరవిందులు జైలునుండి బయటికొచ్చినప్పుడు దేశ రాజకీయ చిత్రం మొత్తం మారిపోయినట్లు కన్పించింది; జాతీయ నాయకు లెంతోమంది జైలులో ఉన్నారు, లేదా తమకు తాము దేశాన్ని వదిలి వెళ్ళారు, దేశం ఓ సాధారణమయిన నిరుత్సాహానికి, క్రుంగుబాటుకు లోనయినది, దేశంలో జాతీయతా భావం అంతరించిపోలేదు గాని కేవలం అణచివేయ బడింది . ఆ అణచివేత వలన అది పెరుగుతూనే వుంది. ఆయన పోరాటాన్ని కొనసాగించాలని నిర్ణయించుకున్నారు; కలకత్తాలో వారం వారం సమావేశా లేర్పాటు చేశారు, ముందు ఉత్సాహం వెల్లివిరుస్తున్న వేల సంఖ్య యిప్పుడు వందల్లోకి దిగజారింది, ఆనాటి అదే బలం జీవం ఏమాత్రం యిప్పుడు లేదు. మాట్లాడటానికి జిల్లాలలోని ప్రాంతాలకు గూడా వెళ్ళారు. వాటిలో ఉత్తరపారా వద్ద యిచ్చిన ఉపన్యాసంలో మొట్టమొదటిసారి యోగం గురించి, ఆధ్యాత్మిక అనుభవాల గురించి ప్రజలతో మాట్లాడారు. రెండు వారపత్రికలను ఒకటి ఆంగ్లంలో, మరొకటి బెంగాలీలో 'కర్మయోగి', 'ధర్మ' అనే వాటిని ఆరంభించారు. వందేమాతరం వలె గాక వాటికి చందాదారు లెక్కువైనందున, అవి ఆర్థికంగా తమను తాము తేలికగానే పోషించుకో గలిగాయి.

అలా విడిచి వెళ్ళి పోవడం గురించిన వాస్తవాలివి. ఉన్నత స్థానంలో నున్న పోలీసు అధికారి సమాచారాన్ని యిచ్చినప్పుడు, నేను ఆంతరంగికంగా దివ్యవాణిని విన్నప్పుడు కర్మయోగి కార్యాలయంలో ఉన్నాను. తరువాత రోజు ఆ కార్యాలయాన్ని వెతికి నన్ను అరెస్టు చేస్తారనేది ఆ సమాచారం. (వాస్తవంగా ఆ కార్యాలయాన్ని వెతికినప్పటికీ నాకు విరుద్ధంగా ఏ వారంటూ జారీ కాలేదు; తర్వాత ఆ పత్రికకు విరుద్ధంగా కేసు మొదలుపెట్టే వరకూ అంతకు మించి యేమీ వినలేదు. కాని అప్పటికే పాండిచ్చేరి వెళ్ళడం కోసం చందన్ నగర్‌ను వదలిపెట్టాను). రానున్న సన్నివేశాన్ని గురించి చుట్టూ ఉన్నవారి అలజడి కలిగించే వ్యాఖ్యలను వింటున్నప్పుడు అకస్మాత్తుగా పైనుండి నాకు బాగా పరిచయమున్న గొంతు నుండి "చందర్ నగర్ వెళ్ళు" (గో టు చందర్ నగర్) అన్న మూడు పదాల ఆదేశం నందుకున్నాను, పది నిమిషాలలో ననుకుంటాను చందర్ నగర్ వెళ్ళే పడవలో ఉన్నాను. రామచంద్ర మజుందార్ చందర్ నగర్ చేరడానికి పడవల రేవు దగ్గర దాకా తోడువచ్చి పడవను మాట్లాడాడు. చందర్ నగర్‌కు నాతో పాటు వస్తున్న నా బంధువు బరీన్ ఘోష్, మణి (సురేష్ చంద్ర చక్రవర్తి) బిగ్ బజారుకుగాని మరెక్కడికైనా పోకుండా అందులో ప్రవేశించారు. ఇంకా చీకటి ఉండగానే మేము చేరవలసిన చోటికి చేరాము. వారు ఉదయమే కలకత్తా తిరిగి వెళ్ళారు. సాధనలో పూర్తిగా నిమగ్నమయి రహస్యంగా ఉండిపోయాను, ఆ సమయాన్నుండి రెండు పత్రికలతో నా కున్న సక్రియ సంబంధం ఆగిపోయింది.

ఆ తర్వాత అదే సముద్రయాన ఆజ్ఞలను అనుసరించి చందర్‌నాగూర్ వదలి 1910 ఏప్రియల్ 4న పాండిచ్చేరి చేరుకున్నారు. సూరత్ కాంగ్రెస్ తర్వాత 'లేలే' తో బరోడాలో పూనాలో బొంబాయిలో వున్న పిదప బొంబాయిలో ఆయనను వదిలి పెట్టినప్పటినుండి అంతః ప్రేరణాత్మకమయిన ఆంతరిక మార్గదర్శకత్వాన్ని మాత్రమే అనుసరించాలన్న నియమాన్ని పాటించాను. దైవం ఎటు నడిపితే అటు మాత్రమే నడుస్తున్నాను. జైలులో ఉన్న సంవత్సరకాలంలో జరిగిన ఆధ్యాత్మిక వికాసం దీనినొక పక్కా అస్తిత్వ నియమంగా జేసింది. నేనందుకున్న ఆదేశానికి

విధేయుడనై తక్షణమే నేను ఆచరించడానికిగల కారణం యిదే.

CWSA 36: 89-90 శ్రీఅరవిందులు

*

తుది తపో స్థానం

ఇప్పటినుండి పాంచడిచ్చేరి లో శ్రీఅరవిందుల యోగసాధన మరింతకింతగా తీవ్రతరమైంది. ఏ విధమైన రాజకీయ కార్య కలాపమయినప్పటికీ బహిరంగంగా పాల్గొన్నడాన్ని పూర్తిగా వదిలివేశారు. ఇండియన్ నేషనల్ కాంగ్రెస్ పునరుద్ధరణ సభల అధ్యక్షత వహించమన్న అనేక అభ్యర్థనలను నిరాకరించారు. ఆయన ఆధ్యాత్మిక కార్యకలాపాలతో సంబంధంలేని ఏ బహిరంగ ప్రకటనలను లేక వ్రాతలను వ్యాసాలరూపంలో బయటపెట్టడంలో 'ఆర్య' లో తప్ప మానేయాలన్న నియమం పెట్టుకున్నారు. తాను నడిపించిన విప్లవ శక్తులతో ఒకరిద్దరు వ్యక్తులద్వారా కొంతకాలంపాటు వ్యక్తిగత సంబంధాన్నుంచుకున్నప్పటికీ అది కూడా కొంతకాలం తర్వాత వదిలిపెట్టారు. ఏ రకంగానూ రాజకీయాలలో పాల్గొనకుండా మానివేయడం సంపూర్ణమయింది. భవిష్య దృశ్యం స్పష్టత పెరగడంతో భారతదేశ స్వాతంత్ర్యం వైపు క్రమంగా పడుతున్న దివ్యశక్తుల అడుగులను చూశారు. భారతీయుల ప్రతిఘటన వత్తిళ్ళవలన అంతర్జాతీయ సంఘటనల వత్తిళ్లవలన భారతదేశానికి స్వాతంత్ర్య మివ్వక తప్పదని, బ్రిటన్ వ్యతిరేకత ఉన్నప్పటికీ అయిష్టంగానైనా చివరకు అంగీకరిస్తుందనీ ఆవైపు అప్పటికీ అడుగులు పడుతుండడాన్ని చూచారు. సాయుధపోరాటం అవసరం ఉండదని, అందుకు విప్లవ స్ఫూర్తిని నిలిపి ఉంచాలని అది చెక్కుచెదరకుండా నిలిచి వుంటుందని జాతీయతా వాదానికి ఎటువంటి దెబ్బ తగులదనీ అందుకోసం జేస్తున్న రహస్య సన్నాహకం వదిలివేయబడుతుందని సంవేదించారు. కనుక తన వ్యక్తిగత జోక్యం రాజకీయాలలో యింకెంతమాత్రం ఆవశ్యకంగాదనీ దీనంతటికీ ఆవల తన ముందుంచబడిన ఆధ్యాత్మిక కృషి ఔన్నత్యంపై కేంద్రీకరించవలసిన అవసరాన్ని చూచారు.

నూతన కర్మ క్షేత్రం, విప్లవం

అయితే దీనర్థం ఎంతోమంది అనుకున్నట్లు, ప్రపంచంపట్ల లేక భారతావని

విధిపట్ల యింకెంత మాత్రం ఆసక్తి లేనంతగా ఆధ్యాత్మిక అనుభవపు ఎత్తులలోనికి ఆయన విరమించుకోవడంకాదు. ఆయన యోగసూత్రం కేవలం దైవసాక్షాత్కారం సంపూర్ణ ఆధ్యాత్మిక చైతన్యాన్ని పొందడం మాత్రమేగాక ఈ ఆధ్యాత్మిక చైతన్య కర్మ పరిధిలోనికి జీవితమంతటినీ తీసుకురావడం. ఆయన విరమణ అనంతరం శ్రీఅరవిందులు ప్రపంచంలో భారతదేశంలో జరుగుతున్న వాటన్నింటిపైనా నిశిత దృష్టి నుంచారు. ఎప్పుడవసరమయితే అప్పుడు చురుగ్గా జోక్యం చేసుకున్నారు. అయితే అది ఓ ఆధ్యాత్మిశక్తితో, నిశ్శబ్ద ఆధ్యాత్మికచర్య తోనే. యోగంలో యెంతో పురోగమించినవారి అనుభవంలో అదొక భాగం. ఎందుచేతనంటే పదార్థంలోని మనసు, ప్రాణికం, దేహాల సాధారణ శక్తులు, వెనుకనుండి పైనుండి పనిచేయడమేగాక ఆధ్యాత్మిక చైతన్యంతో పురోగమించిన వారికుండే ఆధ్యాత్మిక క్రియాశీల శక్తి కూడా ఉంటుంది.

ఆధ్యాత్మిక చేతనను పొందాలని పొంది, ఉపయోగించాలని అందరూ శ్రద్ధ వహించకపోయినా, యీశక్తి యితరమైన వాటన్నింటికన్న గొప్పది చాలా ప్రభావం కలది. దానిని తాను పొందినవెంటనే మొట్టమొదట వ్యక్తిగతమయిన పరిమిత క్షేత్రంలో మాత్రమే అయినప్పటికీ తర్వాత ప్రపంచక్రియాశక్తుల నిరంతర చర్యకు ఈ శక్తిని ఉపయోగించుకున్నారు. ఫలితాలతో అసంతృప్తి చెందటానికి గాని లేక మరొక రక మైన ఏ చర్య అవసరానికిగాని, కారణం కన్పించలేదు. అయినప్పటికీ రెండుసార్లు

విద్వేషం లేని పోరాటం

శ్రీఅరవిందులు తమ రాజకీయాలలోనికి ఎప్పుడూ ఎటువంటి ద్వేషాన్ని తీసుకు రాలేదు. ఇంగ్లాండుపట్ల లేక ఆంగ్లేయులపట్ల ఆయనకెప్పుడు ఎటువంటి అసహ్యత లేదు. ఆయన సాధన అంతర్నిహితంగా భారతదేశానికి స్వేచ్ఛపై ఉన్న హక్కుని ఆధారం చేసుకొన్నది. తప్పుడు పరిపాలన అణచివేతపై ఆయన నెపం వేయలేదు. వ్యక్తులను తీవ్రంగా ఎదుర్కొని ఉన్నా అదివారి దృక్కోణాలను లేక రాజకీయ చర్యలపరంగానే తప్ప మరేయితర ఉద్దేశ్యం తోనూ గాదు.

CWSA 36: 80-81 — శ్రీఅరవిందులు

అదనంగా బహిరంగ చర్యలను చేపట్టడం సబబు అని భావించారు. రెండవ ప్రపంచ యుద్ధానికి సంబంధించింది మొదటిసారి. ఆరంభంలో స్వయంగా దానిపట్ల చురుకైన శ్రద్ధ చూపలేదు. కాని హిట్లర్ తనను వ్యతిరేకించే బలగాలన్నింటిని అణగద్రొక్కుతు న్నట్లు నా జీతత్త్వం ప్రపంచంపై ఆధిపత్యం వహించనున్నట్లు కన్పించగనే జోక్యం చేసుకోనారంబించారు.

CWSA 36: 64-65 *అనువాదం: జి. అరుణామోహన్ (9866117137)*

స్మృతులు

భారతమాత

శి: భారతదేశాన్ని ఒక జడ, మృత ప్రాయ పదార్థంగాకాక, అసలైన మాతగా, దర్శిస్తున్నానని మీరు వ్రాసినప్పుడు మీరు ఆ సత్యాన్ని దర్శించారని నమ్ము తున్నాను.

నా ప్రియమైన సారూ, నేను పదార్థ వాదిని గాదు. అనేకమంది, లేక కొద్దిమంది ఆసక్తికరలేక అనాసక్తికర జనంతో నిండివున్న భౌగోళిక ప్రదేశంగా మాత్రమే నేను భారతదేశాన్ని చూచినవున్నట్లైతే, నేను చెప్పివున్న రంగంలో చేసి వున్న దాన్నంతా చేయడానికి నాదారి తప్పివెళ్ళివుండేవాడిని గాదు.

శి: మీరు వ్రాసిన దాన్లో యేమైనా వున్నదా? లేక అది కేవలం కవితాసంబంధమైన లేక దేశ భక్త్యాత్మక భావా వేశమా?

నీలోవున్న కేవలం మాంసం, చర్మం, ఎముకలు, తదితర విషయాలు — అంటే యింద్రియాలు వేటిని గురించి తమ సాక్ష్యాన్నిస్తాయో అవి — మాత్రమే నీవని, నీవు తినే ఆహారం గ్రంథుల చురుకుదనంచే సృజంచబడిన మనో విజ్ఞాన సంబంధ ముద్రలు మాత్రమే గాని నీ మనస్సు అంతరాత్మ అనేవి నిజంగా లేవు అన్నట్లు — అది కేవలం కవితాసంబంధమైనది, లేక దేశభక్త్యాత్మక భావావేశం అంటావా? కవిత్వం, దేశభక్తి అనే వాటికి మూలం నిజానికి ఒకటే. కాని అవి పలికేవిషయాలు పూర్తిగా అసత్యం. తథాస్తు.

CWSA 35:17

స్వదేశీ ఉద్యమ అనంతర పరిణామాలు

స్వదేశీ ఉద్యమం ఒక పార్శ్వం ఆదర్శవాదం (ఒక గొప్పఉద్యమం, ఏదైనా గావచ్చు దానికొక ఆదర్శం ఉండకుండా ఉండదు) కాని దాని లక్ష్యాలూ, విధానాల పరంగా అది పూర్తిగా ఆచరణీయమైవుంటుంది. భారతదేశ పేదరికం దాని దుస్థితి గురించి మనకు బాగా తెలుసు. కాని ఆ పేదరికాన్ని నిర్మూలించడానికి ఖద్దరు హిందీ ప్రచారం ద్వారా ప్రయత్నించకూడదు. ఒక పారిశ్రామిక భారతాన్ని సృజిస్తామని మనం ప్రకటించాం. నూతనంగా పుట్టే ఆ పారిశ్రామిక భారతానికి సానుకూల పరిస్థితులు, ఒక సరైన క్షేత్రం సమకూర్చడానికి ఉద్యమాన్ని స్వదేశీ ఉద్యమంగా చేయాలి. కుటీరపరిశ్రమలు మన దృష్టిలో లేకుండా పోలేదు. కాని అది వ్యామోహరహితమై వుంటుంది. స్వదేశీ ఉద్యమం యీ క్రింది వ్యావహారిక ప్రభావాలను పుట్టించింది.

1. అది మితవాద సంస్కరణ రాజకీయాలను ధ్వంసం చేసింది, ఇప్పుడు జవహర్లాల్ చెప్పుతున్నట్లు విప్లవ మనస్తత్వాన్ని స్వతంత్రం అనే ఆదర్శాన్ని వ్యాపింపజేసింది.

2. ఒక పారిశ్రామిక భారతదేశానికి పునాదులు వేసింది. (పూర్తి పారిశ్రామిక దేశంకాదు.) మన ఉద్దేశ్యం అది కాదు. ఆ పారిశ్రామిక భారతం యిప్పుడు నెమ్మదిగా వృద్ధిచెందుతోంది.

3. అది వ్యాపారవర్గాలను విద్యావంతులైన మధ్యతరగతుల వారి నందరినీ రాజకీయరంగంలోనికి ప్రవేశిపెట్టింది. మితవాదత్వం కేవలం కొద్దిమందినే తాకిన సమయంలో అది కేవలం మధ్య తరగతివారినే గాక మిగతావారిని తాకింది.

4. వ్యవసాయ వర్గాన్ని కూడా తీసుకురావడానికి దానికి సమయం చిక్కలేదు. కాని పని మొదలు పెట్టింది. ఆయన మెరుపు లాంటి, అంతబలీయం కానప్పటికీ ఉత్తేజం కలిగించే పద్ధతులద్వారా గాంధీ మాత్రమే దానిని ముందుకు తీసుకు పోయాడు.

5. అది ఆందోళనా పద్ధతిని చూపించింది. దాన్ని గాంధీ తీసుకొని ఆశ్చర్యం కలిగించే మూడు, నాలుగు పద్ధతుల్ని దానికి తోడుచేసి, ఖద్దరు, హిందీవాదం, సత్యాగ్రహం, అంటే ఆనందంతో దెబ్బలు తినడం, ఖిలాఫత్ , హరిజన వగైరాలను జతచేసి కొనసాగించాడు. వీటన్నింటికీ ప్రచారం విలువ వుంది. మనం దానిలోనికి

చొప్పించినంతటి కంటే ఖచ్ఛితంగా సజీవమైనదైన విషయాలను ముందుకు నెట్టే ఒకశక్తి వుంది. వీటిపర్యవసానాలు మంచివా అనేది చాలా సంశయాస్పద ప్రశ్న.
CWSA 35:19-20

హిందూ-ముస్లిం వ్యవహారం

అటువంటి బుద్ధితక్కువతనంచే జరిగే యేమాత్రం రాజీకి అంగీకరించం. ముస్లిములను రాజీపడేటట్లు చేయడానికి భారతదేశం తన గతవైభవాన్ని లేక తన ఆధ్యాత్మికతను చెత్తబుట్టలో విసరి వేయవలసిన కారణం నాకేం కన్పించలేదు. హిందూ ముస్లిం విభజనను సృష్టి ంచింది స్వదేశీ ఉద్యమంకాదు. కాంగ్రెస్ మత పరమైన సూత్రాన్ని అంగీకరించడం, (ఈ విషయంలో తిలక్ చాలా పెద్ద తప్పు చేసాడు.) వారిని తప్పుడు మార్గాల్లో రాజీపడేటట్లు చేయాలని ఖిలాఫత్ ఉద్యమం చేసిన ప్రయత్నం. లక్నో సమావేశంలో ఆ మతపరమైన సూత్రాన్ని గుర్తించడం అనేది వారినొక శాశ్వత రాజకీయ వ్యవస్థగా భారతదేశంలో తయారుచేసింది. అసలదెప్పుడూ జరిగి వుండకూడని విషయం. ఖిలాఫత్ వ్యవహారం ఆ ప్రత్యేక రాజకీయ సంస్థను ఒక వ్యవస్థీకృతమైన ప్రత్యేక రాజకీయ శక్తిగా చేసింది.
CWSA 35:21

ప్రమాదకరంగా జీవించడం

నేనే సమాధానం చెప్పుకోవలసివచ్చిన యీ సంక్లిష్టమైన సంపూర్ణ, దోష రహితంగా బహుచక్కనైన నా జీవిత చరిత్రను చూచి నేను ఆశ్చర్యపోయాను! నేను నివసించక తప్పని రీతిలో అత్యంత ప్రమాదకరంగా జీవించడం వల్ల ప్రయోజనం లేదని తరువాత భావించాను.

అందుకని అంతా ప్రక్కకు త్రోసి పెట్టేశాను. ఇప్పుడు నా ఒకే ఒక్క సమాధానం!!!!!!!!!!!! నాకు నీవు అంటగట్టిన సురక్షిత, సంపన్న, సుఖప్రదమైన సాహస రహితమైన జీవనానికి ధన్యవాదాలు. ఈ ప్రపంచంలో మనిషి చిక్కుకోగల ఒకే ఒక ప్రమాదం డబ్బులేకపోవడమే అన్న విషయంకూడా గుర్తించాను. కారల్ మార్క్స కూడా గొప్ప లోకాన్ని దాన్నుండి తయారు చేయగలిగేవాడు కాదు! నీషే ప్రమాద

కరంగా జీవించడం అన్న మాటల అర్థం యిదేనేమోనని కూడా ఆశ్చర్యం కలుగుతోంది.

CWSA 35:22

దానికేమాత్రం సంసిద్ధంగా లేని దేశంలో సాధనాలేమీ లేకుండా స్వాతంత్ర్యం కోసం ఒక విప్లవోద్యమాన్ని మొదలుపెట్టి పదిసంవత్సరాలపాటు కొనసాగించడం అంటే ప్రమాదకరంగా జీవించడం అనేది, మాటలతో నీ పుర్రెకు యెన్ని తూట్లు పొడిచినా ఆ సూక్ష్మ అవగాహన కలుగదు. యోగం విషయం దాని భయోత్పాతం కలిగించే భయంకర, దయనీయమైన విషాద ప్రమాదాలను గురించి నీ గొంతెత్తి నీ అంతట నీవే ఉపవ్యాసం దంచుతున్నావు.

CWSA 35:23 *అనువాదం: కె.వి.రావు*

రాజకీయాల్లో సత్యసంధత

కొన్ని విషయాలలో ముఖ్యంగా యుద్ధాలలో రాజకీయాలలో విప్లవాలలో సత్యం పాటించవచ్చునా? నిక్కచ్చిగా నిజమే చెప్పాలి, అనే నైతికవాది తన సత్య సంధత వలన విపత్తులకు గురి కాకుండా వుండగలడా? ఒక పక్షం వారి పథకాలు మరో పక్షం వారికి తెలుపవచ్చునా?

సమా: మన పథకాలు కదలికలుతెలుసుకోగూడని వారికి మనం వివరించగూడదు. అర్థం చేసుకోలేని వారి విషయాల్లోనూ ఇది వర్తిస్తుంది. వారికి మన వివరాలు తెలిస్తే మనకు ప్రమాదాలను తెచ్చి పెట్టే వారుగా తయారయ్యే అవకాశం వుంది. ఆధ్యాత్మిక సాధనకు సంబంధించిన విషయాల్లో నిగూఢంగా ఉండడం చాలా అవసరం. కాని గురుశిష్యుల విషయంలో దీనికి మినహాయింపు ఉంటుంది. ఇతరులకు మన ఆశ్రమ విషయాలు తెలియకుండా జాగ్రత్త పడాలి. లేని పోని అబద్ధాలు చెప్పడం కూడా తగదు. యోగులు తమ ఆధ్యాత్మిక అనుభవాలను ఇతరులకు తెలియ నివ్వరు. ఈ నియమం చాలాకాలం పాటించాలి. ప్రాచీనకాలంలో యోగులు సర్వ సాధారణంగా తమ అనుభవాలను గుప్తంగానే వుంచేవారు. ఈ విషయంలో నైతిక ఆధ్యాత్మిక అనుభవాలను ఇతరులకు తెలియజెప్పాలి, అని శాశించే నియమం మన ధర్మశాస్త్రాలలో ఎక్కడా లేదు! మన అంతరంగ విషయాలలో ఇతరుల పరి శీలనకు అవకాశం ఇవ్వకూడదు.

CWSA 35:24

మానవ ప్రకృతిని హైందవం అర్థం చేసుకుంది. అందువలన అటువంటి వాటిని బల వంతంగా విధించలేదు. హిందూమతం యోగికి సూచించిన ఆదర్శాలు వేరు; సాధారణ మానవులకు సూచించిన ఆదర్శాలు వేరు; వ్యాపారస్తుల విషయంలోనూ, వ్యవసాయ కూలీల విషయంలోనూ అంతే. అందరికీ ఒకే ధర్మం విధించటం వర్ణ సంకరానికి దారితీస్తుంది. దీనివలన విధులలో అస్తవ్యస్త పరిస్థితి ఏర్పడి సమాజాల మనుగడలో సమస్యలు ఏర్పడతాయి.

వ్యవసాయ కూలీలుగా ఉన్నవారు వారి విధులను బహిష్కరించటం వృత్తి ధర్మానికి విరుద్ధం అవుతుంది. విధేయతతో ఉండటం, తృప్తిగా బ్రతకటం శూద్రులకు అవసరం. క్షత్రియులకు రాజకీయ చతురత, నైతికత ఉండాలి. వారికి బ్రాహ్మణ ధర్మాలను విధించటం కూడా వర్ణసంకరమే.

CWSA 7:1118

సూరత్ కాంగ్రెసు సమావేశాలు (1907)

చాటు మాటున జరిగిన సంఘటనలు చరిత్ర పుటలలో చోటు చేసుకోలేవు. తెర ముందు జరిగినవాటినే చరిత్ర వివరిస్తుంది.

(తిలక్ మహాశయుని సంప్రదించకుండా) నేరుగా సూరత్ మహాసభలలో కాంగ్రెసు విచ్ఛిత్తికి నేను కారణభూతుడను అని ఎందరికి తెలుసు! మితవాదులు ఉద్యమంలో పాల్గొనటానికి నేను తిరస్కరించానని చాలా కొద్దిమందికే తెలుసు. సూరత్ సభలలో ఈ రెండే ముఖ్య విషయాలు. అదే విధంగా బెంగాలులోని ఉద్యమం తీవ్రవాదంగా మలుపు తిరగటానికి కూడా నేనే కారణమనీ, విప్లవమార్గానికి నేనే పునాది వేశాననీ చాలామందికి తెలియదు.

CWSA 35:26

రాజకీయాల నుండి నిష్క్రమించడం

ఇంకా ఆ రంగంలో నేనేమీ చేయలేనని, నేను రాజకీయాలనుండి నిష్క్రమించ లేదు. అటువంటి ఆలోచనకు నాకు చాలా దూరం. నా యోగసాధనలో యేదీ జోక్యం చేసుకోకూడదని, ఆ విషయంలో నాకు చాలా స్పష్టమైన ఆదేశం వున్నందుచేత నేను వచ్చివేసాను. రాజకీయాలతో నా సంబంధాన్ని పూర్తిగా త్రుంచివేసుకొన్నాను.

కాని అలా చేయడానికి ముందు, నేను ముందుగా దర్శించిన విధానాలలో, నేను ప్రారంభించిన కార్యం, యితరులచే కొనసాగించబడుతుందని నా అంతరంగంలో నాకు తెలిసింది గనుక అలా చేసాను. నా వ్యక్తిగతచర్యగాని, సాన్నిధ్యంగాని యే విధంగానూ లేకుండానే, నేను మొదలుపెట్టిన ఉద్యమం అంతిమంగా జయిస్తుందని, నా అంతరంగంలో నాకు తెలిసే వుంది. నా ఉపసంహరణ వెనుక,లేశమాత్ర నిస్పృహ గాని, నిరర్థకమనే భావంగాని లేదు. ప్రపంచవ్యవహారాల నిర్వహణలో నేను సంకల్పించిన యే పెద్ద సంఘటనైనా చివరకు ఓటమి చెందుతుందని నేనెప్పుడూ అనుకోలేదు, కాకపోతే, దాన్ని నెరవేర్చడానికి ప్రపంచ-క్రియాశక్తులకు చాలా కాలం పట్టవచ్చు.

CWSA 35:26

నాకు వచ్చిన ఆదేశం

ఉన్నట్లుండి శ్రీఅరవిందులు చంద్రనాగూరుకు ప్రయాణం కావటం దివ్య ఆదేశం వలననే. అందువలననే అది అంత వేగంగా జరిగింది. ఈ విషయంలో ఇతరుల ప్రమేయం ఏమాత్రమూ లేదు. 'ధర్మ' కార్యాలయం నుండి ఉన్నట్లుండి బయలుదేరి నేరుగా రేవుకు వెళ్ళటం, పడవను కుదుర్చుకోవటం, తనతో పాటుగా మరొక ఇద్దరిని కూడా వెంట తీసుకువెళ్ళటం చక చకా జరిగిపోయాయి. కనీసం 'మతాన్ని' కూడా సందర్శించలేదు. గమ్యానికే సరాసరి ప్రయాణం అయినారు. చంద్రనాగూరులో వారు ఎక్కడ బస చేస్తారు అనేది గోప్యంగా వుంచబడింది. ఆ విషయం మోతిలాల్ రాయ్‌గారికి, మరి కొందరికి మాత్రమే తెలుసు. వారే బస ఏర్పాటు చేసింది.

సోదరి నివేదితకు కూడా శ్రీఅరవిందులు బయలుదేరిన తరువాతనే తెలియజేశారు. శ్రీఅరవిందులు ప్రారంభించిన 'కర్మయోగి' నిర్వహణ బాధ్యత కూడా ఆమెకే వదలివేశారు. అందుకు ఆమె సమ్మతించింది.

చంద్రనాగూరు నుండి పాండిచ్చేరి ప్రయాణం ప్రారంభంలో కేవలం రెండే నిముషాలు 'కళాశాల చౌరాస్తా' వద్ద ఆగి తన సోదరుని వద్ద నున్న తన ట్రంకుపెట్టెను తీసుకున్నారు. ఇక నేరుగా బ్రిటిషు వైద్యాధికారిని కలసి అవసరమైన ధృవీకరణ పత్రాన్ని తీసుకున్నారు. ఆ తరువాత 'డూప్లే' నౌకలో ఎక్కి మరునాటి ఉదయానికి పుదుచ్చేరి దారిలో వున్నారు.

ఈ సందర్భంలోగాని, మరెప్పుడైనాగాని వారు శ్రీశారదాదేవిగారి నుండి ఎటువంటి ఉపదేశమూ అందుకోలేదు. ఈ విషయంలో వారు ఎవరినుండి 'దీక్ష' తీసుకోలేదు!

CWSA 36:90-91

దివ్యసాధకుడు

నా యోగం కేవలం వ్యక్తిగతంగా మాత్రమే 1904 లో ప్రారంభం అయింది. అదొక విభిన్న మైన ప్రక్రియ. నేను సాధకుడనని మాత్రమే యితరులకు తెలుసుగాని, ఎటువంటి సాధన చేస్తున్నానో వారికి తెలియదు. నేను కూడా చెప్పలేదు. మొదటి సారిగా దాన్ని నేను 'ఉత్తర పరా' లోనే ప్రస్తావించాను. అదీ నా విడుదల తరువాతనే. నా ఆధ్యాత్మిక అనుభవాలను గురించి అప్పుడే నేను బహిరంగంగా ప్రస్తావించాను.

పుదుచ్చేరి వెళ్ళినదాకా నా వెంట శిష్యులు అంటూ ఎవరూ రాలేదు. నా వెంట వచ్చినవారూ, పుదుచ్చేరిలో నాతో కలసి యున్నవారు మినహా నాకు గురువులూ, శిష్యులూ ఎవరూ లేదు. రాజకీయపునాది ఉండటం వలన కొందరు నాకు తెలుసు. వారు ఆధ్యాత్మికానికి సంబంధించినవారు కాదు.

తరువాత క్రమంగా ఆధ్యాత్మిక సంబంధాలు ఏర్పడ్డాయి.. శ్రీమాత జపాన్ నుండి వచ్చిన తరువాతనే 'ఆశ్రమం' అంటూ దానంతట అదే 1926 లోనే ప్రారంభం అయింది. 1908 లో మహారాష్ట్రలోని యోగి ఒకరు నాకు సహకరించారు. అలా నా సాధనలోని పునాదులను నేను కనుగొన్నాను. శ్రీమాత భారతదేశం వచ్చిన దాకా నాకు ఆధ్యాత్మికంగా సహాయం చేసినవారంటూ ఎవరూ లేరు!

నా సాధన ఏ పుస్తకం పైనా ఆధారపడినది కాదు. అది నా వ్యక్తిగత అనుభవానికి సంబంధించినది. నాలో నుండే పెల్లుబికింది. కారాగారంలో ఉన్నపుడు భగవద్గీత, ఉపనిషత్తులు నా వద్ద ఉండేవి. వాటి సహాయంతో ధ్యానం సాగించేవాడిని. ఆ పుస్తకాలే నాకు మార్గదర్శకాలు.

పుదుచ్చేరి వచ్చిన చాలా కాలానికి నేను 'వేదం' చదవటం కూడా ప్రారంభంచాను. అది కూడా నా అనుభవాన్నే ధృవీకరించింది. నాకు ఏ అనుమానం వచ్చినా భగవద్గీతలోనే నాకు సమాధానం లభించేది. అంతకు మించి భగవద్గీతలో వివరించిన ఇతర విషయాలతో నాకు సంబంధం లేదు. కాని, నిరంతరం స్వామి

వివేకానందుల భావాలను మాత్రం మననం చేస్తూ ఉండేవాడిని. ఆయన మాటలు నాకు జైలులో ధ్యానం చేస్తుండగా వినిపించేవి. అలా రెండు వారాలు కొనసాగింది. అప్పుడు వారిని మనోనేత్రంతో దర్శించాను కూడా!

ఇక గతంలో వివరించిన సందర్భాలు, సంఘటనలూ, నన్ను ప్రభావితం చెయ్యలేదు. గీతా వాణి ఒక ప్రత్యేకమైన ఆధ్యాత్మిక అంశం గురించి వివరించింది. అది ఎంతో చిన్నది కావచ్చు. కాని దాని ప్రాధాన్యత విశిష్టమైనది. చెప్పవలసినదంతా చెప్పిన తరువాత క్రమంగా ఆ స్వరం ఆగిపోయింది.

CWSA 36:98-99

అవిద్యలో వుండగా కొందరు పుణ్యపురుషులను చూచాను. కాని ఎందుకో వారి మధ్య నాకు విసుగు జనించింది. వారున్న ప్రదేశం ఒక కారాగారంలా అనిపించిది. మేలుకోగానే దైవం నన్నొక కారాగారానికి తరలించింది. కాని అది నా ధ్యానానికి అనువుగా వుండి భగవంతుని కలిసే ప్రదేశంగా మారింది.

CWSA 12:428

శ్రీఅరవిందులు

అనువాదం: కె.ఆర్. యల్ నరసింహారావు

వందేమాతరం రచనల నుండి

హిందూదేశ నిర్మాణం

ఇతరదేశ ప్రజల చరిత్రకన్న, మన దేశ ప్రజల చరిత్ర — అనేక కోణాలలో భిన్నంగా ఉంటూవచ్చింది. ప్రపంచంలో కెల్ల హిందూసమాజ నిర్మాణం విభిన్న సంస్కృతుల కలయిక ప్రత్యేకంగా ఉంటూ వచ్చింది. గతంలో దేశాలు ఎదిగాయి. విభిన్న జాతుల కలయికవల్ల కాని, భారతదేశం విభిన్నజాతులు కలిసిన ప్రదేశం మాత్రమే కాదు. అది సాంఘికంగా, మతపరంగా బాగా అభివృద్ది చెందిన తన సొంతశైలిలో అభివృద్ధి చెందిన రాజ్యాల కలయిక, సహజమైన ప్రత్యేక కులాలు నాగరికతలు గల రాజ్యాల కలయికే, భారతదేశం. అందుచే, రాబోయే హిందూదేశ శీలము, నిర్మాణము ఇతర యూరపు దేశాలకన్నా భిన్నంగా వుంటుంది, రాజ్యాలు ఏకమైన విధానం — సాపేక్షంగా అవి చాల అస్పష్టంగా ఎదిగే శైశవదశ ఉన్నప్పుడు జరిగింది. ఈ వాస్తవం ఆలోచించడానికి పాతభావాలకు చెందిన రాజకీయనాయకులకు, సంఘసంస్కర్తలకు సమయం లేకుండా పోయింది. ఇప్పటికీ కూడా చాలా సరళమైన భాషలో ఈ తేడాను ఎత్తి చూపినా, మనకు ఆశ లేదు, వారీ విషయాన్ని గుర్తించగలరని. భారతీయ జీవన మౌలిక బేధాన్ని గుర్తించగలరని. జాతీయ భావన దాని అన్ని విభాగాలలోను తనంత తానే వెలుగులోకి వస్తుంది, ఇండియాలో. అది కావచ్చు, గణతంత్రభావన అనేక రాజ్యాల, దేశాల, సమిష్టి వ్యవస్థ. ప్రతిదేశం, రాజ్యం, దాని మౌలికమూలాలను నిలుపుకుంటూనే కలిసి ఉండే ఒక సమిష్టి దేశం, ఆదర్శంలోను వ్యవస్థలోను లేని దానిని పొరుగువారికి అందించుకుంటూ, విశ్వలక్ష్యం వైపు పురో గమించే ఒక వ్యవస్థ, చారిత్రక సంప్రదాయ పద్ధతుల్లో ఒకరికి ఒకరు హద్దులు లేకుండా దగ్గరౌతూ ఏ ఒక్క జీవన విధానంలోను మైమరచి ఉండిపోకుండా క్రమ క్రమంగా ఎదిగే ఒక వ్యవస్థగా ఉండాలి. భారతదేశం.

ఇండియాలో ఉండే ముస్లింలు, హిందువులు, బౌద్ధులు, క్రిష్టియన్లు, వారి వారి విశ్వాసాలను వదులుకోకుండా అలానే కొనసాగుతారు. వీరందరితో కలిసి, ఒక గొప్ప శక్తివంతమైన పలుకుబడిగల, భారతదేశం ఔతుంది. తన విశ్వాసాలను, వ్యవస్థలను ఆరాధిస్తూనే ఇతరుల విశ్వాసాలను, వ్యవస్థలను, సహనంతో గౌరవిస్తూ పరస్పర ప్రేమ సౌహార్ధ్రుత్వంగల పౌరజీవనం, మన ఆదర్శం కావాలి. నిజ భారత

దేశ నిర్మాణం కొరకు ఈ ఆదర్శాలను తప్పని సరిగా మనలో మనం అభివృద్ధి చేసుకోవాలి.

CWSA 6:168-169

ఆధ్యాత్మిక ప్రయోగానికి గొప్ప ప్రయోగశాల

తరతరాలనుండి ఆసియా జ్ఞానాన్ని (కాంతిని) అంతరంలో అన్వేషిస్తూ వచ్చింది. ఆమె (ఆశియా) ఎప్పుడైతే కాంతి మెరుపులలో ఆ శీర్వదించబడిందో, అప్పుడు పుట్టుకొచ్చాయి కొత్తమతాలు బౌద్ధం, క్రైస్తవం, కన్ఫ్యూసియనిజమ్, ముస్లింమతాలు. వాటి లెక్కలేని ఉపప్రయోగశాల, హిందూ, దేశం మాత్రమే. అక్కడ ప్రతితరంలోను గొప్పగొప్ప ఆత్మ వంతులు పుట్టుకొచ్చారు. వారు తమలో జ్ఞానాన్ని ప్రశాంతంగా పరిపక్వం చేసుకొని ఆ ఫలాలను కొద్దిమంది వారి శిష్యులకు, అందించడంలో సంతృప్తి చెందారు. మిగిలినది పూర్తి చేసేందుకు విడిచ్చిపెట్టారు. ఇతరులకు వారు తొందరపడలేదు, తమ విశ్వాసాలను మార్చు కుందుకు ఆత్రుత చెందలేదు, తమని తాము గొప్ప చేసుకుందుకు. అప్పటికే ఉన్న జ్ఞానానికి వారు తమ అనుభవాన్ని రంగరించారు.

వారు తిరిగి వెళ్ళారు, తాము వచ్చినచోటుకి. ఈ విధంగా, స్వయం నియంత్రణ వల్ల పోగుపడిన గొప్ప ఆధ్యాత్మిక పెన్నిధియే అవతారమూర్తుల పుట్టుకకు కారణమైనది. (ఈ భూమిపై) పూర్తిగా దైవత్వంలో నిండిన ఈ అవతారమూర్తులు తాము నిశ్శబ్దంగా ఆనందించడంతో తృప్తి పడలేదు, వారి ఆనందాన్ని ప్రపంచంపై. వెదజల్లారు. అది తమ ఇతరులలో విశ్వాసాలను మార్చేందుకు కాదు వారీ పని చేసింది. స్వచ్ఛమైన ఆకాంక్ష, తపస్సు గలవారికి అర్హతగలవారికి తాము పొందిన ఆనందపారవశ్యాన్ని అందించడానికే వారీ పని చేశారు. ఇట్టి ఆత్మవంతులలో అత్యున్నతమైన వాడు, ఆఖరివాడు శ్రీరామకృష్ణ. ఎందుకంటే దైవాను భూతి ఇతురులు పొందారు. ఏదో ఒక పరిమిత కోణంలోనే. కాని శ్రీరామకృష్ణుని అనుభవం అంతులేని వైవిధ్యాల కలయిక. వాని ముందు వచ్చి వెళ్ళిన అనేక కోట్ల సాధకుల ఆధ్యాత్మికానుభవాల కొంగ్రొత్త కలయిక. హిందూత్వంపై చిట్టచివరి సందేశాన్ని శ్రీరామకృష్ణ ఇచ్చారు. ఇండియాలో వారి పుట్టుక, ఒక కొత్త శకానికి నాంది పల్కింది. భూమిపై జనం దైవసంపర్కంలో ఉత్తేజితు లవుతారు. కొంతసేపు

ఆధ్యాత్మికత మానవ జీవితంలో అన్నిటినీ తలదన్నే — ఉచ్ఛస్వర మౌతుంది.
CWSA 7: 978- 979

హిందూ ముస్లిం ఐక్యత

ఒక్క విషయం స్పష్టం కాంగ్రెసు పొగడ్తలవల్లో, రాజకీయ సర్దుబాట్లవల్లో, సాధ్యమయేది కాదు, హిందూ ముస్లిం ఐక్యత. మనం తప్పనిసరిగా వెతకాలి, ఇంకా లోతుగా హృదయంలోను, బుద్ధిలోను అనైక్యతకు కారణాలు అవి ఎక్కడ ఉన్నాయో, అక్కడే వెతకాలి, పరిష్కారాలను. అవగాహనా రాహిత్యమే, మనలో విబేధాలకు అత్యంత ఫలవంతమైన కారణమని జ్ఞాపక ముంచుకోవాలి. ప్రేమ బల వంతుడిని చేస్తుంది. ప్రేమను బలం శాంతింపజేస్తుంది, బలాన్ని. అవగాహన రాహిత్యం కారణాలను తొలగించాలి. పరస్పరసానుభూతి అవగాహనలో మన దేశ భక్తుల అకలుషిత ప్రేమను ముస్లింసోదరులకు అందించాలి. ముస్లింసోదరునిలో కూడా నారాయణుడు నివసిస్తున్నాడని భారతమాత వడిలో అతనికీ శాశ్వత స్థానమున్నదని మనం జ్ఞాపకముంచుకోవాలి ఎల్లప్పుడూ. స్వార్థం పిరికితనం, బలహీనతలతో కూడిన పొగడ్తలలోనో కపటంలోనో, మనం అతనిని కలవకూడదు. ఇదొక్కటే ఈ చిక్కుముడికి ఆచరణ సాధ్యపరిష్కారమని, మేము నమ్ముతున్నాము.
CWSA 8:31

హిందూ జాతీయత

శివాజి రామదాస్, కాలాల్లో హిందూ జాతీయతకు ఒక అర్థం, (ఒక అవసరం) ఉండేది. అది మహమ్మదీయులు ఆధిపత్యాన్ని పడగొట్టడమే. ఇది భారతీయ ఐక్యతకు, సహనాన్కి, దోహదపడింది. కాని ఇదే తరువాతి కాలంలో దాని అణచివేతకు విచ్చిన్నానికి దారి తీసింది. ఆకాలంలో ఇండియా, తనకు తానే ఒక ప్రపంచంగా ఉండేది. హిందూ, మహారాష్ట్ర, రాజపుతానాల్లో కూడిన రెండు భౌగోళిక ప్రదేశాల అస్తిత్వం దీనికి పునాదిగా ఉండేది. తప్పుడుగా ఉపయోగించబడ్డ ముస్లిం ఆధిపత్యం ఇండియా భవిష్యత్తుకు గొడ్డలి పెట్టు అయింది. దీనిని శిక్షించి సరిచేసేందుకు హిందూ ఆధిపత్యం హిందూ పునరుత్తేజం అవసరమైంది. కాని ఆధునిక పరిస్థితుల్లో ఇండియా అంతా ఒక్కటిగా ఉంటేనే దీనికి అస్తిత్వముంటుంది. వేరుపర్చే భౌగోళిక సరిహద్దులు,

వాని పొందికపై దేశ అస్తిత్వం ఆధారపడ్తుంది. జాతి, భాష మతం, చరిత్రలో భిన్న త్వం వ్యతిరేకతలు చివరకు సర్దుమణగాలంటే స్పష్టమైన సరిహద్దులు, వాని పొందిక నిశ్చయంగా అవసరం. గ్రేట్ బ్రిటన్, స్విడ్జర్లాండు, జర్మనీలలో అలాగే జరిగింది. ఇండియాలోకూడా అలాగే జరుగుతుంది. ఇంకోలా చెప్పాలంటే దేశ సరిహద్దులు ఎంత స్పష్టంగా పొందికగా ఉండాలంటే రవాణా, పరస్పర సంప్రదింపులు కేంద్ర ప్రభుత్వం వ్యవస్థలు సులభంగా అందుబాటులో ఉండాలి. కనీసం నిషేదించతగ్గంత కష్టంగా ఉండకూడదు.

CWSA 8:304

స్వదేశమే పునాది

మన ఆదర్శం హిందూ జాతీయత దాని సంప్రదాయంలోను భావంలోను, ఆధారంగా హిందూ. ఎందుకంటే అదే చేసింది ఈ భూమిని ప్రజలను, అది అలానే కొనసాగిస్తుంది. దాని గొప్పతనం నాగరికత, సంస్కృతివల్ల. వానిని పట్టి ఉంచుకొని ఉండడంలో దాన్కి గల తిరుగులేని పౌరుషం పటుత్వం వల్ల హిందూధర్మం తగినంత విశాలమైనదికూడ. అది ఇముడ్చుకోగలదు, తనలో ముస్లిం సంస్కృతీ సంప్రదాయ లను. త్రోసిపుచ్చలేని భవిష్యత్తును ముస్లింలు గుర్తించకపోవచ్చు. వ్యతిరేక పక్షంలోకి తమను తాము త్రోసి పుచ్చుకుందుకు వారు మొగ్గుచూపవచ్చు. ముస్లింలు అం దించే ఏ కొద్దిపాటి సాయాన్నైనా అందిపుచ్చుకుని మనం గెల్చుకోవాలి స్వరాజ్యాన్ని, మనకు, మన ముస్లింసోదరులకు కూడ. ఎంతవిరోధం ఉన్నప్పటికీఇంకా కష్టతరమైన పనులు చేసేందుకు తగినంతశక్తి మగతనం, మనకున్నాయి. కాని మనకు లేవు, ఐక్యత, సోదరత్వం, ఒక పనిపై శక్తిని కేంద్రీకరించడం.

CWSA 8:105-106 *అనువాదం: ఎస్. వై. సోమయాజులు (6281730339)*

‘కర్మయోగిన్’ నుండి కొన్ని రచనలు

మనం

భారతీయత అనే భావావేశం అయితే వుంది గాని, దాని గురించి సరైన జ్ఞానం లేదు. అదొక అవిస్పష్టమైన భావన. ఆ విషయంలో నిర్దుష్టమైన చింతనగాని, లోతైన అవగాహన గాని లేవు. మన గురించి మనం ఇంకా తెలుసుకోవాలి. ఒకప్పుడు మనం ఎవరం, నేడు ఎవరం, రేపు ఎలా ఉండబోతున్నాం? గతంలో ఏది సాధించాం, భవిష్యత్తులో ఏం సాధించగలుగుతాం? మన చరిత్ర ఏమిటి, మన లక్ష్యసాధన ఏమిటి? ఆ జ్ఞానాన్ని ప్రచారం చెయ్యడమే ‘కర్మయోగి’ ఎంచుకున్న ప్రప్రథమ కార్యప్రణాళిక. వేదాంతము లేక సూఫీ తత్వం, మందిరము లేక మసీదు, నానక్, కబీరు, రామదాసు, చైతన్య ప్రభువు, గురుగోబిందు, బ్రాహ్మణుడు, కాయస్థుడు, నామశూద్రుడు, మన జాతీయ సాంస్కృతిక సిరులు (అవి దేశీయమే కావచ్చు, మనలో విలీనమైన విదేశీ అంశాలే కావచ్చు) — ఇలా ప్రతీ అంశాన్ని వెల్లడిచేసి, దానికి సముచిత స్థానాన్ని ఇచ్చి, దాని గొప్పదనాన్ని ప్రస్ఫుటం చేసే ప్రయత్నం చేస్తుంది. రెండవ లక్ష్యం ఏమిటంటే ఈ సాంస్కృతిక సిరులని వాడుకుంటూ జాతీయ జీవనాన్ని ఎలా పరిపోషించుకోవాలి, భవిష్యత్తును ఎలా వృద్ధి చేసుకోవాలి అన్నది గ్రహించడం. ఇక మూడవ విషయం ఏమిటంటే బాహ్యప్రపంచాన్ని, దాంతో మన సంబంధాన్ని అర్థం చేసుకుని, దాంతో ఎలా వ్యవహరించాలో తెలుసుకోవడం. ఈ సమస్యే ప్రస్తుతం అన్నిటికన్నా జటిలంగా, మొండిగా కనిపిస్తోంది. దాని పరిష్కారం ఇతర సమస్యల పరిష్కారం మీద ఆధారపడుతుంది.

CWSA 8:20-21

ఇండియాలో నేడు ఒక జాతి ప్రాణం పోసుకుంటోంది

ఇండియాలో నేడు లోకం కళ్ల ఎదుట ఒక జాతి అతి వేగంగా ప్రాణం పోసుకుని ఎదుగుతోంది. సానుభూతి, లోదృష్టి ఉన్నవారు ఆ పరిణామాన్ని స్పష్టంగా గుర్తించ గలరు. అందులో పాల్గొంటున్న శక్తుల లాస్యాన్ని, వినియోగించబడుతున్న అంశాల సమ్మేళనాన్ని, రూపుదేలుతున్న దివ్యరచన పొడ చూడగలరు. ఇది ప్రకృతి కర్మాగారం నుండి కొత్తగా బయటికొచ్చిన జాతి కాదు. ఆధునిక పరిస్థితుల ఒత్తిడిచేత పుట్టుకొచ్చిన

రాష్ట్రం కాదు. భూమి మీద వెలసిన అత్యంత ప్రాచీనమైన, ఘనమైన నాగరికతలలో ఒకటి. తరుగులేని జీవశక్తితో, మొక్కవోని గొప్పదనంతో, ప్రగాఢమైన జీవనానుభవంతో, అద్భుతమైన భావిబీజాలతో తొణికిసలాడే దేశం ఇది. ఎన్నో ఇతర జాతుల రక్తాన్ని తనలో కలుపుకుని, ఎన్నో ఇతర నాగరక జీవనరేఖలని తనలో ఇముడ్చుకుని అసమాన శక్తులని ప్రోది చేసుకున్న దేశం ఇది. ఆ దేశం ఇప్పుడు శాశ్వతమైన ఉద్ధతిని పొందింది, వ్యవస్థీకృతమైన జాతీయ సమైక్యతను సాధించగోరుతోంది. గతంలో ఎప్పుడూ ఒకే జీవనం, ఒకే సంస్కృతి కలిగిన పలు రాజ్యాల కూటమిగానే జీవించింది. గతంలో ఎప్పుడూ దాని మూలంలో ఉన్న ఏకత్వం బాహిరమైన సమైక్యత దిశగా పరిణమించడమే కనిపించింది. అతిశయమైన సృజనశక్తితో ఎప్పుడూ కొత్త కొత్త వైవిధ్యాలతో, విభజనలతో వెల్లివిరియడమే కనిపించింది. కాని ఒక మొత్తం ఖండాన్ని వ్యవస్థీకరించడంలో ఎందురయ్యే దుస్తర అవరోధాలని ఇంతవరకు ఎప్పుడూ శాశ్వతంగా అతిక్రమించ లేకపోయింది. ఆ అవరోధాలని అతిక్రమించే సమయం ఇప్పుడు వచ్చింది. మన జాతి దాని సుదీర్ఘమైన చరిత్రలో ఇంత వరకూ చేస్తూ వచ్చిన ప్రయత్నాన్ని, ఇప్పుడు పూర్తిగా కొత్త పరిస్థితులలో చేసే అవకాశం వచ్చింది. సూక్ష్మదృష్టితో చూచే పరిశీలకులకి ఈ ప్రయత్నం విజయవంతం అవుతుందనే అనిపిస్తుంది. ఎందుకంటే మునుపటి అవరోధాలెన్నో ఇప్పుడ తొలగిపోయాయి, లేదా వేగంగా తొలగిపోతున్నాయి. కాని మనం మరో అడుగు ముందుకు వెళ్ళి ఈ ప్రయత్నం తప్పక విజయవంతం అవుతుందని నమ్ముతున్నాం ఎందుకంటే భారతదేశ స్వాతంత్ర్యం, సమైక్యత, ఘనత నేడు ప్రపంచానికి ఎంతో అవసరం.

ఈ విశ్వాసంతోనే 'కర్మయోగి' ఈ పనికి ఉపక్రమించింది. అవరోధాలు ఎన్ని ఎదురైనా, ఎంత దుస్తరమని అనిపించినా వెరవక ఈ కృషిని కొనసాగిస్తూనే ఉంటుంది. దైవం మనతో ఉన్నాడని నమ్ముతాం, ఆ విశ్వాసంతోనే మనం జయిస్తాం. మానవాళికి మనం అవసరం అని నమ్ముతాం. మానవజాతికి, మన దేశానికి, జాతికి చేసే ప్రేమపూరిత సేవలో మన హృదయాలు పునీతం కావాలి. మన ప్రయాసకు ప్రేరణ నివ్వాలి.

CWSA 8:23-24

మన ఎదుట నున్న కార్యం

మన ఎదుట నున్న ది కేవలం ఒక యాంత్రికమైన పని కాదు. అది నైతికము, ఆధ్యాత్మికమునైన కార్యం. మనం కోరుకుంటున్నది కేవలం పాలనావ్యవస్థ కాదు. మనం ఆకాంక్షిస్తున్నది దేశనిర్మాణం. ఆ ప్రయాసలో రాజకీయానికి నిశ్చయంగా భాగం ఉంటుంది కాని అదొక భాగం మాత్రమే. మనం శోధించేది కేవలం రాజకీయాలు మాత్రమే కాదు. సామాజిక సమస్యలు మాత్రమే కాదు, మతం, తత్వం, సాహిత్య విజ్ఞానాలని మాత్రమే కాదు. వీటనన్నిటినీ తనలో విలీనం చేసుకునే మహోన్నతమైన ధర్మాన్ని, విశ్వజనీనమైన జాతీయ మతాన్ని, ఒక ఘనమైన జీవన ధర్మానికి, మానవ పరిణామ రహస్యానికి, ఒక మహత్తరమైన ఆధ్యాత్మిక అనుభవరాశికి, జ్ఞానానికి అనాదిగా భారతదేశం కావలిగా, ప్రతినిధిగా, ధర్మకర్తగా నిలుస్తూ వచ్చింది. పరాయి ప్రభావాల ఒత్తిడి వల్ల ఇండియా ఆ ధర్మం బాహ్య రచనని మాత్రమే కాక, దాని సజీవ సత్యాన్ని కూడా ఇంచుమించు పూర్తిగా పోగొట్టుకుంది.

మరి ఈ భారతీయ ధర్మాన్ని స్వానుభవంలో జీవించకపోతే దాని కసలు విలువే లేదు. దాన్ని కేవలం వ్యక్తిగత జీవనానికి మాత్రమే కాక సమస్త జీవనానికి వర్తింప జేయాలి. మన సమాజంలోకి, మన రాజకీయాలలోకి, మన సాహిత్యంలోనికి, మన విజ్ఞానంలోకి, మన వ్యక్తిత్వంలోనికి, ఆప్యాయతలలోకి, ఆకాంక్షలలోనికి దాని ఆత్మను ప్రవేశపెట్టి దాన్ని రూపుదిద్దాలి.

ఈ ధర్మం సారాన్ని అర్థం చేసుకోవడం, దాని నొక సత్యంగా అనుభూతి చెందడం, అది ఇచ్చే హార్దిక ప్రేరణను అనుభవించడం, జీవితంలో దాన్ని వ్యక్తం చేసి, వాస్తవీకరించడం — దీనినే మనం కర్మయోగం అంటున్నాం. యోగం మానవ జీవన పరమార్థం అని నిరూపించడం కోసమే నేడు భారతదేశం మళ్ళీ పైకి లేస్తోంది. యోగం చేతనే ఆమె శక్తిని పొంది స్వేచ్ఛని, సమైక్యతని, వైభవాన్ని సాధిస్తుంది. యోగం చేతనే ఆమె ఆ శక్తిని నిలుపుకుని, భద్రపరచుకుంటుంది. మనం ఆకాంక్షిస్తున్నది ఒక ఆధ్యాత్మిక విప్లవం; భౌతిక విప్లవం దానికి ప్రతిబింబం మాత్రమే, ప్రతిచర్య మాత్రమే.

CWSA 8:24-25

మనం స్వీకరించి అనుసరించే జాతీయతావాదంలోని సారాంశం ఇది — మానవజాతి కోసం మనం భారతదేశాన్ని పునర్నిర్మించాలని కోరుకుంటున్నాం. మానవాళికి మనం ఇచ్చే సందేశం ఇది — "ఈ పార్థివ అస్తిత్వంలో నుండి మరింత ఉన్నతమైన, లోతైన, విశాలమైన జీవనంలోకి ప్రవేశించడానికి మానవాళి ఉద్యుక్తమవుతోంది. ఆ దిశలో పురోగమించడం కోసం ఓ పెద్ద అడుగు వేయాల్సిన సమయం వచ్చింది. మానవాళిని కలవరపెట్టే సమస్యలని పరిష్కరించాలంటే అందుకు ముందు ఆంతరసామ్రాజ్యాన్ని జయించాలి. ప్రకృతి శక్తులని జయించి వాటిని మన సుఖం కోసం, వైభోగం కోసం వాడుకుంటే సరిపోదు. మేధాశక్తిని, ఆత్మశక్తిని జయించాలి. కేవలం బహిరంగంలోనే కాక, అంతరంగంలో కూడా స్వేచ్ఛను సాధించాలి. అంతర్లోకం నుండి బయల్దేరి బాహ్యప్రకృతిని వశం చేసుకోవాలి. ఆ మహత్కార్యం సాధ్యం కావాలంటే స్వేచ్ఛ, వైభవం అవసరం. కాబట్టి ఆమె తన భవిష్య స్వేచ్ఛ, వైభవాలని తిరిగి కైవసం చేసుకుంటోంది. భారతదేశం ఆ ఫలితాలని సాధించగలిగితే అది యావత్ మానవాళికి (ఇందులో ఇంగ్లండ్ ని వినాయించడం లేదు) శ్రేయస్సును అందిస్తుంది."

మనం మన దేశాన్ని ఉద్దేశించి ఇలా అంటున్నాం — "మననం మనంగా ఉండాలిగాని యూరప్‌లా ఉండరాదు అన్నది భగవత్ సంకల్పం. మనం మన స్వధర్మం సహాయంతో మన జీవన వైభవాన్ని పొందాలి గాని పరధర్మం సహాయంతో కాదు. మనలోనే దాగిన జీవశక్తి సంపదలను శోధించి, సాధించాలి.

మన గతాన్ని అర్థం చేసుకుని మన భవిష్యత్ ప్రయోజనాల కోసం దాన్ని తిరిగి సాధించాలి. మన అంతరంగాన్ని ముందు తెలుసుకుని, భారతదేశ సనాతన ధర్మమార్గంలో సమస్తాన్ని సంస్కరించాలి. మన మతం, మన సమాజం, మన తత్వం, రాజకీయం, సాహిత్యం, కళ, తత్వం, విజ్ఞానం, చింతన, గతంలోనే కాక వర్తమానంలో కూడా మనదైన ప్రతీ అంశాన్ని స్వీకరించి దాని సారాన్ని అధ్యయనం చెయ్యడం 'కర్మయోగి' లక్ష్యం. ఆ అవగాహన కలిగినప్పుడే మనం మన దేశాన్ని ఉద్దేశించి 'ఇదీ మన ధర్మం' అని ప్రకటించగలం. పూర్తిగా భారతీయ చింతన, జ్ఞానం నేపథ్యం నుండి ఐరోపా నాగరికతను పరిశీలిస్తూ, పాశ్చాత్యపు గాఢ ప్రభావాన్ని

వదలించుకోవాలి. పాశ్చాత్యంనుండి స్వీకరించేదాన్ని భారతీయులుగానే స్వీకరిస్తాము.

ఒకసారి అలా అర్థం చేసుకున్న ధర్మాన్ని కేవలం బోధించడమే కాక దాన్ని జీవిస్తాము. వ్యక్తిగత కర్మలలో, సామాజిక జీవనంలో, రాజకీయ ప్రయాసలో దాన్ని ఆచరిస్తాము."

CWSA 6:26-27

ఆర్యధర్మాన్ని తిరిగి సాధిద్దాం

భారతదేశ కార్యం కోసం, విశ్వకార్యం కోసం, దైవకార్యం కోసం మేలుకుని శ్రమిస్తున్న వ్యక్తులకి, ముఖ్యంగా యువతకి మేము ఇస్తున్న సందేశం ఇది — "ఐరోపా భావనల పట్టు మీ మనసుల మీద బలంగా ఉంటే, జీవితాన్ని కేవలం పార్థివ దృష్టితో చూడడానికి మీరు అలవాటుపడితే, ఈ ఆదర్శాలని మీరు అర్థం చేసుకోలేరు. వాటిని కర్మలలో, జీవితంలో వ్యక్తం చెయ్యలేరు. భౌతికంగా మీరు అసలేమీ కారు. ఆధ్యాత్మికంగా అంతా మీరే. దేనినైనా విశ్వసించి, ఎంతకైనా తెగించి, ఎంత త్యాగం అయినా చేయగలిగేది ఒక్క భారతీయుడే. కాబట్టి మీరు ముందుగా భారతీయులు కావాలి."

"మీ పిత్రార్జితాన్ని తిరిగి సాధించండి. వేదాంతాన్ని, గీతను, యోగాన్ని తిరిగి సాధించండి. వాటిని కేవలం మేధస్సులోనే, భావావేశాలలోనే కాదు, మీ జీవితాలలో తిరిగి సాధించండి. ఆ తత్వాన్ని జీవించగలిగితే మీరు గొప్పవారు అవుతారు, శక్తిమంతు లవుతారు, ఘను లవుతారు, అజేయు లవుతారు, అభయు లవుతారు. జీవితంగాని, మృత్యువుగాని మిమ్మల్ని ఇక భయపెట్టదు.

అవరోధం, అసాధ్యం అనే పదాలు మీ శబ్దకోశంనుండి తొలగిపోతాయి. శాశ్వతమైన శక్తి ఆత్మకి సంబంధించినది. బాహ్య సామ్రాజ్యాన్ని స్థాపించాలంటే ముందు అంతరంగంలో స్వరాజ్యాన్ని సాధించాలి., సామ్రాజ్యాన్ని జయించాలి. ఆమెను నమ్మండి, ఆమెను సేవించండి. ఆమె సంకల్పంలో మీ సంకల్పం విలీనం కానివ్వండి. దేశ మరింత ఘనమైన అహంలో మీ అహంకారం కరిగిపోనివ్వండి. అన్యత్వ భావనతో కూడుకున్న మీ స్వార్థం మానవసేవలో తరించనివ్వండి. మీలోనే ఉన్న సమస్త శక్తిమూలాన్ని తిరిగి సాధిస్తే ఇక తక్కినవన్నీ మీకు సమకూరుతాయి. సామాజిక

స్థిరత, మేధోరంగంలో ప్రతీతి, మానవచింతనలో దక్షత, ప్రపంచాధిపత్యం మీ వశం అవుతాయి."

CWSA 8:27-28 *అనువాదం: డా. వి. శ్రీనివాస చక్రవర్తి*

'ధర్మ' పత్రికలోని రచనలు

క్షాత్రతేజం అవసరం

జాతీయ మహత్వం కేవలం క్షత్రియబలం పైనే స్థాపించబడదు. సమాజంలోని చతుర్వర్ణాల చతుర్విధ శక్తి సామర్థ్యమే జాతి గొప్పతనానికి పునాది. బ్రాహ్మణ సాత్వికబలమే తన అమృత జ్ఞానమాధుర్యం, వినమ్రత, పరోపకార భావనతో క్షత్రియుని రాజసికబలాన్ని సజీవంగా ఉంచుతుంది. క్షత్రియుని బలం బ్రాహ్మణశక్తికి రక్షణగా ఉంటుంది. తామసిక ప్రవృత్తుల దుష్ప్రభావానికి లోనైన క్షాత్రబలం బ్రాహ్మణతేజాన్ని నిర్వీర్యం చేస్తుంది. శూద్రుని నిమ్నగుణాలను అవమానపరుస్తుంది. క్షత్రియుడు లేని దేశంలో బ్రాహ్మణుడు ఉండరాదని ఆజ్ఞాపించబడి వుంది క్షత్రియజాతి అంతరించిపోతుంటే క్షత్రియుణ్ణి సృష్టించడం బ్రాహ్మణుని ప్రథమ కర్తవ్యం. బ్రాహ్మణశక్తిని లేకుండా చేసే క్షత్రియ పరాక్రమం హింసాత్మక, అనియంత్రిత భీకర రాక్షసత్వంగా మరలుతుంది. అది మొదట ఇతరుల శ్రేయస్సును భగ్నం చేస్తుంది. చివరికి తనకు తానే నశించిపోతుంది. రోమన్ కవి సరిగ్గా చెప్పాడు — బలిష్టులు వాళ్ళలోని మితిమీరిన స్వీయబలంతోనే పతనమౌతారు. పూర్తిగా నశించి పోతారు. సత్త్వగుణం రజస్సును సృష్టించాలి. రజస్సు సత్వాన్ని రక్షించాలి. సాత్విక కర్మల్లో నిమగ్న మవ్వాలి. అప్పుడది వ్యక్తి శ్రేయస్సును, దేశ శ్రేయస్సును, సాధ్య మొనరిస్తుంది. ఒకవేళ సత్త్వం రజస్సును మ్రింగివేసినా, రజస్సు సత్త్వాన్ని నిగరించినా విజయశీలమైన లక్షణం దానంతట అదే పైకి ఉబికిన తమస్సు చేత ఓటమి పాలౌతుంది. అక్కడ తామసిక రాజ్యమై పోతుంది. బ్రాహ్మణుడు రాజుగా ఉండలేడు. క్షత్రియుడు లేకుండాపోతే శూద్రుడు శాసకుడౌతాడు. బ్రాహ్మణుడు తామసికుడౌతూ, ధనాశతో జ్ఞానాన్ని వక్రీకరించి శూద్రునికి సేవ చేస్తాడు. ఆధ్యాత్మికత నిష్క్రియత్వాన్ని ప్రోత్సహిస్తూ దానంతటదే కాంతి విహీనమైపోయి, సమ్యక్ శాసనం నుండి తప్పిపోయి పతనానికి సందర్భ మవుతుంది. క్షత్రియుడు లేని

నేతృత్వ దేశంగా మారుతుంది. శూద్రుని యేలిక నిర్నిరోధ మౌతుంది. భారతదేశంలో కొనసాగుతున్న పరిస్థితి యిదే.

దేశభక్తి, జాతీయవాదం

దేశభక్తి, జాతీయ చైతన్యం అన్నవి రెండు భిన్న లక్షణాలు. దేశభక్తుడు మాతృభూమి సేవలో పరవశించిపోతాడు. ఆమెనే సర్వత్రా గ్రహిస్తాడు. ఆమెనే దేవతగా చూస్తాడు. అతడు నిర్వహించే కార్యాన్నంతా, ఆమెకే సమర్పిస్తూ, దేశశ్రేయస్సుకి త్యాగంగా చేస్తాడు. తన స్వప్రయోజనాన్ని దేశప్రయోజనంలో మిళితం చేస్తాడు. 18 వ శతాబ్దానికి చెందిన ఆంగ్లేయులు ఈ రకమైన భావంతో లేరు. అసలీ భావం ఎన్నడూ ఏ పాశ్చాత్య భౌతికవాద లేక దేశహృదయంలోనూ శాశ్వతంగా ఉండి వుండలేదు. ఆంగ్లేయులు వాళ్ళ దేశం బాగు కోసమని భారతదేశానికి రాలేదు. వ్యాపారం చేయడం కోసం, ధనం సంపాదించడం కోసం వచ్చారు. వాళ్ళు దేశం మీద ప్రేమతో భారత్ ని గెలవడం లేదా కొల్లగొట్టడం చేయలేదు. కేవలం వాళ్ళ స్వప్రయోజనం కొరకే ఈ దేశాన్ని ఆక్రమించారు. ఏది ఏమైనా దేశభక్తులు కాకుండానే జాతీయ భావాన్ని కల్గి వున్నారు వాళ్ళు. వాళ్ళల్లోని దర్పం ఇది: “మన దేశమే ఉత్తమమైనది. మన రీతిరివాజులు, మతం, వ్యక్తిత్వం, మన నైతికత, బలం, ధైర్యం, మన తెలివితేటలు, మన దేశ కార్యోద్దేశాలు అసమానంగా పరిపూర్ణమైనవి, ఇతరులు పొందరానివి.” ఉండవలసిన విశ్వాసం — “దేశానికి ఏది మంచియో నాకు అదే మంచి, నా సహవాసుల సంపన్నత్వమే నా సంపన్నత్వం. నా దేశవైభవమే నా వైభవం. నా వ్యక్తిగత లాభాలను చూచుకోవడానికి బదులు, అదే సమయంలో నా దేశప్రయోజనానికై నేను ముందుంటాను; దేశమాత గౌరవం, వైభవం, సంపన్నత్వం కోసం పోరాడే ప్రతి దేశవాసి కర్తవ్యం. అవసరమైతే, ధైర్యంగా ఆ యుద్ధంలో చనిపోవడం ఒక ధీర నాయకుని మతం.” ఈ కర్తవ్య భావన జాతీయ చైతన్యానికి ప్రధాన లక్షణంగా కనిపిస్తుంది. దేశభక్తి స్వభావరీత్యా సాత్త్వికమైనది. జాతీయ చైతన్యం రాజసికమైనది. ఎవరు తన అహాన్ని దేశం అహంలో లయం చేయగలడో అతడే ఆదర్శవంతమైన దేశభక్తుడు. ఎవరైతే తన అహాన్ని తాకనీయకుండా చూచుకొంటూ దేశస్వాభిమానాన్ని అతిశయింప జేయగలడో, జాతీయ భావపరంగా సచేతనుడైన వ్యక్తి. ఆ యుగానికి చెందిన భారతీయులు జాతీయ చేతనా లోపంతో

ఉన్నారు. అయితే వారు దేశశ్రేయస్సును లక్ష్యపెట్ట లేదని మేమనడం లేదు. వాళ్ళు స్వంత ప్రయోజనానికి దేశప్రయోజనానికి మధ్య యేదైనా తేడా వున్న సందర్భంలో ప్రాయః వాళ్ళ స్వప్రయోజనం కోసం దేశప్రయోజనానికి నీళ్ళు వదిలారు. మా అభిప్రాయం ప్రకారం వారిలో ఐక్యతా లోపం కంటే జాతీయచేతనా లోపమే పెద్ద విధిపూర్వకమైన లోపం. దేశంలో సర్వత్రా పూర్తిగా ఈ జాతీయ భావనా చైతన్యం వ్యాప్తి చెంది వుంటే విభజనతో బాధించబడుతున్న ఈ పుడమిలో ఐక్యత సాక్షాత్కరించబడేది.

బెంగాలీ రచనలు, పుటలు 218-19

జ్ఞానపు సాత్త్వికశక్తి క్షీణత

మరో వైపు భారతీయులు గొప్ప సాత్త్వికజాతిగా వున్నారు. ఈ సాత్త్వికబలం చేతనే జ్ఞానం, ధీరత్వాల్లో అసమానులుగా వుండి, వాళ్ళ మధ్య అనైక్యతలు వున్నప్పటికీ వెయ్యి సంవత్సరాలు విదేశీ దాడుల్ని ఎదుర్కొంటూ వాళ్ళని తరిమికొట్ట గల్గారు. అప్పుడే రజోగుణం పెరుగుతూ, సత్వగుణం క్షీణించింది. మహమ్మదీయుల రాకతో దేశవ్యాప్తంగా విలసిల్లి వున్న జ్ఞానం సంకోచించడం మొదలిపెట్టింది. అప్పటికే రాజసిక స్వభావులైన రాజపుత్రులు భారత సింహాసనాన్ని అధిష్ఠించి వున్నారు. ఉత్తర భారతదేశం యుద్ధాలు, అంతర్యుద్ధాల గుప్పెట్లో వుంది. బౌద్ధమత క్షీణత కారణంగా బెంగాలు తమస్సులోకి జారిపోయింది. ఆధ్యాత్మికత దక్షిణ భారతాన్ని ఆశ్రయించింది. సాత్విక తేజ అనుగ్రహంతో దక్షిణ భారతదేశం తన స్వేచ్ఛను దీర్ఘకాల పర్యంతం నిలుపుకో గల్గింది. జిజ్ఞాస, జ్ఞానాభివృద్ధి నెమ్మదిగా పతన మవ్వసాగాయి. దానికి బదులుగా పాండిత్యం అధికాధికంగా ఆదరింపబడి. ఒక వెలుగు వెలిగింది. ఆధ్యాత్మిక జ్ఞానం యోగశక్తి వికాసం, ఆంతరిక సత్యానుభవాల స్థానంలో తామసిక, మతపరమైన ఆరాధన, ప్రాపంచిక ప్రయోజనాల కోసం రాజసికమైన పూజాపునస్కారాలు చోటు చేసుకొన్నాయి. మహోన్నతమైన చతురాశ్రమ, ధర్మాచరణ ఎప్పుడైతే కనుమరుగైపోయిందో జనులు బాహ్యమైన ఆచారాలు, తంతులు జరుపడానికి అధిక ప్రాధాన్యత నివ్వసాగారు. ఇట్లాంటి జాతీయధర్మ నాశనమే గ్రీకు, రోమ్, ఈజిప్టు, ఆసిరియాలను అంతం చేసింది. కానీ ప్రాచీన ధర్మాన్ని ఆశ్రయించి వున్న ఆర్యజాతి ఆ ప్రాచీన స్రోతస్సు నుండి అప్పుడప్పుడు

పెల్లుబికి వచ్చే స్వర్గీయ అమర పునర్జీవనదాయక స్రవంతిచేత కాపాడబడింది. శంకరుడు, రామానుజుడు, చైతన్యుడు, నానక్ , రామదాస్, తుకారామ్‌లు మరణాసన్న భారతదేశంపై ఆ దివ్యామృతం జల్లి ఆమెను పునర్జీవింప జేశారు. ఏమైనప్పటికీ రజస్సు, తమస్సుల ప్రవాహం ఎంతో బలమైనది కావడం వల్ల , దాని ఆకర్షణచే ఉత్తములు కూడా, నీచులుగా మారిపోయారు. శంకరాచార్యుడు ఇచ్చిన జ్ఞానంతో సామాన్యులు తమ తామసిక స్వభావాన్ని సమర్థించుకోవడం మొదలుపెట్టారు. చైతన్యుడు వెల్లడి చేసిన ప్రేమ భక్తి సంప్రదాయం మితిమీరిన తామసిక నిష్క్రియత్వానికి పై ఆచ్ఛాదనంగా మారిపోయింది. రామదాస్ ప్రబోధనలు విని వున్న మరాఠీలు తమ మహారాష్ట్రీయ ధర్మాన్ని మరిచిపోయారు. స్వార్థపూరిత అనుకరణలతో, ఆంతర వైషమ్యాలతో శివాజీ, బాజీరావులు నెలకొల్పిన రాజ్యాన్ని ఛిన్నాభిన్నం చేశారు. పద్ధెనిమిదవ శతాబ్దంలో ఈ ప్రవాహం దాని గరిష్ఠ స్థాయీ బలాన్ని పుంజుకుంది. మతం, సమాజం కొద్దిమంది ఆధునిక న్యాయప్రదాతలు ఆజ్ఞాపించిన సంకుచిత హద్దులకే పరిమిత మైపోయింది. బాహ్యమైన కర్మకాండలు, ఆచారాలతో కూడిన ఆడంబరాలు ధర్మంగా పిలువబడసాగాయి. దానితో ఆర్యజ్ఞానం అదృశ్యమౌతూ, ఆర్య వ్యక్తిత్వం నశించిపోయి ప్రాచీన ధర్మం ఈ సమాజాన్ని పరిత్యజించి, వనజీవనం సాగించే సన్యాసి, భక్తుని హృదయకుహరంలో ఆశ్రయం పొందింది.

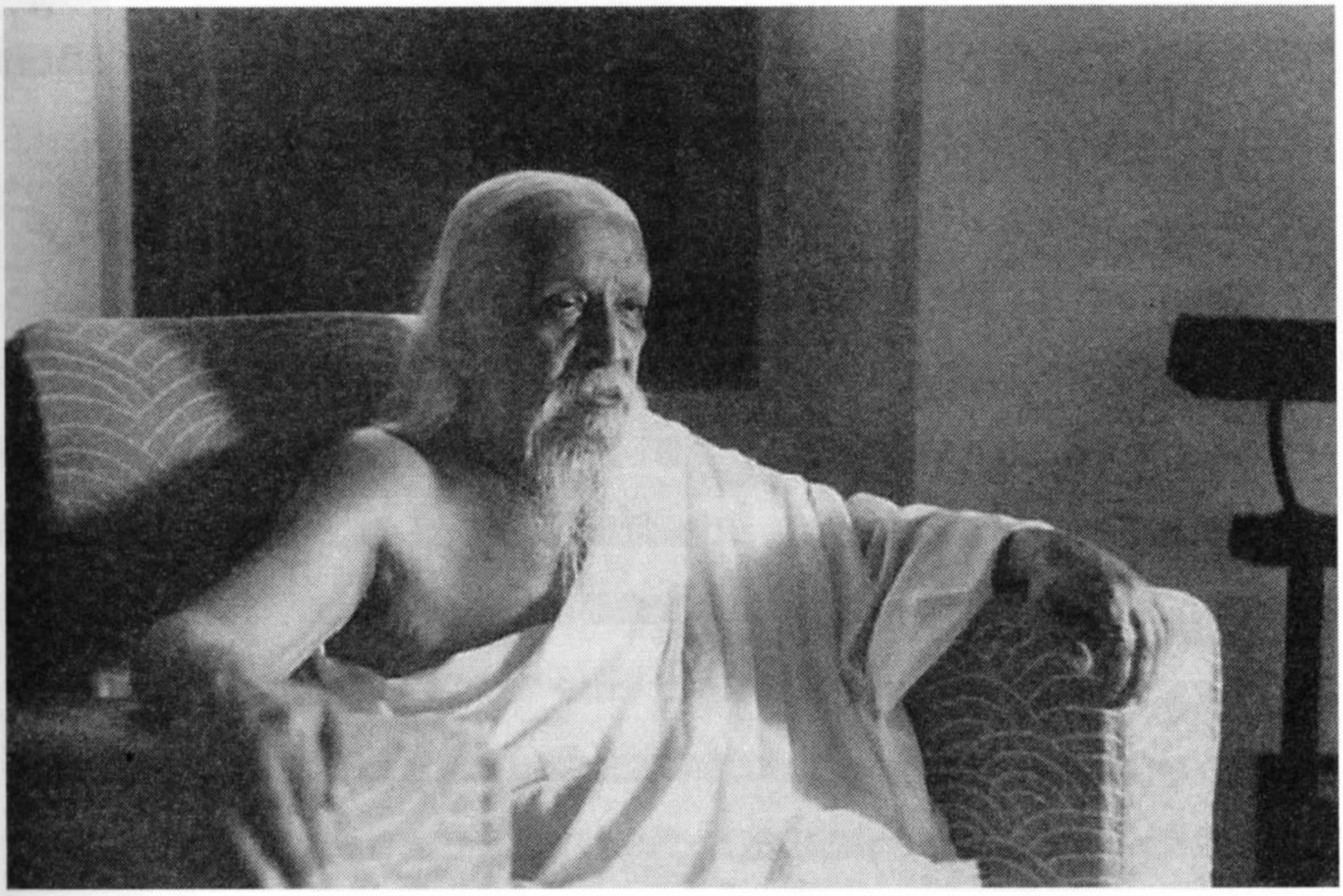
అప్పుడే భారతదేశాన్ని నిబిడాంధకారమయ తమస్సు ఆవహించింది. ఒక బహిర్ముఖ మతం ముసుగు క్రింద రాజసిక అపరిమిత ఆ వేగం క్రూరంగా నికృష్టమైన స్వార్థప్రయోజనాలని అనుసరిస్తూ జాతిని, దేశాన్ని పతనానికి గురిచేసింది. దేశంలో శక్తి లేకపోవడం కాదు. ఆర్య ధర్మానికి, సాత్త్విక తేజానికి గ్రహణం పట్టడం వలన తనను తాను రక్షించుకోలేక తన స్వీయ నాశనాన్ని కొనితెచ్చుకొంది.

బెంగాలీ రచనలు పుటలు 221-22 — శ్రీఅరవిందులు

అనువాదం: సి. హెచ్ . హర్షవర్ధన్ (9441519219)

దేశం, జాతీయవాదం

ఒక దేశమూ, ఒక దేశమాత ఉన్నప్పుడు — ఒకనాటికి ఐకమత్యం వెల్లివిరుస్తుంది. వివిధ జాతుల ఏకీకరణ వల్ల ఒక శక్తివంతమైన, అజేయమైన దేశం ఉదయిస్తుంది. మన మతపరమైన అభిప్రాయాలు వేరుగా ఉండవచ్చు. సమాజంలో కులాల మధ్య

రాజకీయపరమైన కార్యాన్ని చేపట్టడం, రాజకీయరంగంలోకి ప్రవేశించడం తమకు అసాధ్యమని, అది తమ ఆధ్యాత్మిక కార్యాన్ని త్యజించేలా చేస్తుందని శ్రీఅరవిందులు పలికారు.

ఆయన ఆధ్యాత్మిక సహాయం ఈ దేశానికి, దానిని ఆకాంక్షించిన ప్రతి ఒక్కరికి అందించబడుతుంది. ఈ సహాయాన్ని కొనసాగించడానికి అవసరమైతే దానిని అధికం చేయడానికి కూడా ఆయన సంసిద్ధంగా వున్నారు. శాశ్వతమైన ప్రభావం లేదా గరిష్ఠస్థాయిలో, విస్తృతమైన ప్రభావం కలుగజేసేందుకు వ్రాతపూర్వక సందేశాలు మాత్రమే సరిపోవని ఆయన నమ్మారు.

CWSA 35:27 శ్రీఅరవిందులు

అంతులేని విభేదాలు ఉండవచ్చు. ఐకమత్యం నెలకొని ఉందని లేదా ఐకమత్యం నెలకొంటుందనే ఆశ లేకపోయినప్పటికీ ఎవరికీ ఎటువంటి సందేహాలు అవసరం లేదు. దేశమంతటా నిండి నిబిడీకృతమైన శ్రీమాత అద్భుతమైన ఆకర్షణశక్తి వలన న్యాయబద్ధమైన విధానాల వలన లేదా ఘర్షణ ద్వారా, పరస్పర అవగాహన ద్వారా లేదా బలప్రయోగం ద్వారా లేదా శాంతియుత వాతావరణం ద్వారా సామరస్యం సిద్ధిస్తుంది. వర్గవాదం, వైషమ్యాలు దేశమాత పట్ల సహజమైన ఉమ్మడి ప్రేమ, ఆరాధనల వల్ల సౌభ్రాతృత్వ ఆవేగాల్లో కలిసిపోతాయి. వివిధ భాషలు ఉన్న దేశంలో ఒక సోదరుడు మరో సోదరుడుని అర్థం చేసుకోలేక పోతున్నాడు. ప్రతి ఒక్కరి మనోభావల పట్ల, సానుభూతిని వ్యక్తం చేయలేక పోతున్నాము. ఒక హృదయానికి మరో హృదయానికి మధ్య భారీ అడ్డుకట్ట లున్నాయి. వీటన్నింటిని మనం ఎంతో శ్రమించి అధిగమించాలి. అయినప్పటికీ ఎవరూ భయపడ నక్కరలేదు. ప్రతి ఒక్కరి మనస్సులో ఒకే దేశం, ఒకే జీవితమనే భావం ప్రవహిస్తుంది. అవసరమైన ఒత్తిడితో ఒక ఉమ్మడి భాష పరిఢవిల్లాలి. ప్రస్తుతం చలామణిలో ఉన్న భాషలలో ఒకదానిని అంగీకరించవచ్చు లేదా కొత్త భాషను రూపొందించవచ్చు. ఇహ ఈ మాత ఆలయంలో అందరూ అదే భాషను భాషిస్తారు. ఈ అడ్డంకులు, విభేదాలు ఏవీ శాశ్వతమైనవి కావు. శ్రీమాత ఆవశ్యకత, ఆమె యెడల ఆకర్షణ, ఆమెకై గల తీవ్ర ఆకాంక్ష, ఆందోళనకు గురి కాకూడదు. ఇవి అన్ని అవరోధాలను, విభేధాలను అధిగమించుతాయి. ఒకే తల్లి నుండి ఉద్భవించిన మన మందరం ఆమె ఒడిలోనే జీవిస్తాం. ఆమె పంచభూతాలలోనే కలిసి, కరిగిపోతాం. వెయ్యి అభిప్రాయ భేదాలు నిజంగా ఉన్నా ఆమె పిలుపుపై మన మందరము విభేదాలను విడిచి ఏకమైపోతాం. ఇదే ప్రకృతి నియమం. ఇదే ప్రతి చోటా చరిత్ర నేర్పుతున్న పాఠం. జాతీయవాదానికి దేశమే పునాది. విడదీయలేని అనుబంధం తనకుంటూ ఒక స్వంత దేశం ఉన్నప్పుడు, అక్కడ జాతీయభావన కూడా ఉండి తీరుతుంది. దేశం ఒక్కటి కానప్పుడు జాతి, మతం, భాష ఒకటే అయినా వాటి వలన ప్రయోజన మేమీ ఉండదు. ఒకానొక రోజు తప్పనిసరిగా ఒక ప్రత్యేకమైన జాతి ఏర్పడుతుంది. విడివిడిగా ఉన్న దేశాలు ఒకే కాడి క్రిందకు తేబడి ఒక గొప్ప జాతీయత వ్యక్తం కాగలదు. కానీ ఎలా ఒక గొప్ప జాతీయత వ్యక్తం కాగలదు? ఎప్పుడైతే సామ్రాజ్యం పతనమైయ్యిందో విడివిడి దేశాలు బయటకు దూకేస్తాయి. ఇటువంటి స్వాభావికమైన వైషమ్యం వల్లే

తరచుగా సామ్రాజ్యాలు విచ్ఛిన్నం అవుతాయి.
బెంగాలీ రచనలు పుట 224-25

ప్రాక్ పశ్చిమాలు

ప్రాక్ పశ్చిమాల ఏకీకరణే నేటి ధర్మం. ఈ ఏకీకరణ క్రమంలో పాశ్చాత్యాన్ని పునాదిగా లేదా ఆధారంగా భావిస్తే మనం తీవ్రమైన తప్పిదం చేసినట్లే అవుతుంది. తూర్పుభాగం వాస్తవానికి పునాది, కీలకమైన ఆధారం. బాహ్య ప్రపంచం, లోనిప్రపంచంపై ప్రతిష్టించబడి వుంటుంది. కాని తద్వ్యతిరేకంగా కాదు. అభిమానం, భావావేశం లేదా ఆంతరిక దృక్పథం (భావన) కార్యాచరణకి, శక్తికి మూల వనరులు. ప్రతీ ఒక్కరూ తమ ఆంతరిక దృక్పథానికి (భావనకు), ఆరాధనా భావానికి విశ్వాస పాత్రునిగా ఉండాలి. బలప్రయోగం, బాహ్యరూపాలు, కార్యాచరణ విధానాలను అనుసరించరాదు. పాశ్చాత్యులు ప్రజాస్వామ్య బాహ్యరూపాలు, విధానాలతోనే తీరిక లేకుండా ఉన్నారు. అయితే బాహ్యరూపం అనేది అంతర్గత దృక్పథాన్ని వ్యక్తపర్చేందుకు మాత్రమే ఉపయోగ పడుతుంది. ఈ దృక్పథమే ఆకృతిని తీర్చిదిద్దు తుంది. ఒక వ్యక్తిలోని శ్రద్ధాభావనే సాధనాలను లేదా ఉపకరణాన్ని సృష్టిస్తుంది. పాశ్చాత్యులు ఎంతగా బాహ్యరూపాలకి, ఉపకరణాలకి బద్ధులై పోయారంటే వాళ్ళ బాహ్య అభివ్యక్తీకరణల్లో ఆంతరిక దృక్పథం, శ్రద్ధాభావన కొరవడి పోతున్నదనే వాస్తవాన్ని గమనించ లేకపోతున్నారు. ప్రస్తుతం ప్రాచ్యదేశాలలో ఆంతరిక దృక్పథం ప్రజాస్వామ్యం పట్ల ఆదరణ వేగంగా స్పష్టమవుతూ, బాహ్యసాధనాలను సృష్టించు కొంటూ తన బాహ్యరూపాలను నిర్మించుకొంటుంది. అదే సమయంలో పశ్చిమ దేశాల్లో ఈ భావన మందగించి, గౌరవమర్యాదలు క్షీణిస్తున్నాయి. తూర్పుదేశాలు వెలుగు వైపు పయనిస్తూ తొలిసంధ్య వైపు దృష్టి సారిస్తున్నాయి — పశ్చిమదేశాలు తిరోగమిస్తూ చీకటి వైపుకు మళ్ళుతున్నాయి.
బెంగాలీ రచనలు, పుట 256

ఫిబ్రవరి 1910 సం.లో ఆయన చంద్రనాగూర్‌లో అజ్ఞాతవాసంలోకి వెళ్ళారు. ఏప్రిల్ నెల ప్రారంభంలో ఫ్రెంచిపాలిత భారతదేశంలోని పాండిచ్చేరి చేరుకొన్నారు. ఈ సమయంలోనే 'కర్మయోగిన్' పత్రికలో తమ సంతకమున్న వ్యాసంపై మూడవ విచారణ ప్రారంభమైంది. ఆయన లేని తరుణంలో పత్రిక ముద్రణకర్తను దోషిగా నిర్ణయించినప్పటికీ కలకత్తా హైకోర్టులో అప్పీలు చేసినప్పుడు నేరనిర్ణయం రద్దు చేయబడింది. వరుసగా మూడవసారి కూడా వారిపై విచారణ విఫలమైంది. మరింత అనుకూలమైన సమయంలో రాజకీయ రంగంలోకి మరలా ప్రవేశించవచ్చు అనే తలంపుతో శ్రీఅరవిందులు బెంగాలు విడిచిపెట్టారు. కాని అతి త్వరలోనే ఆయన చేపట్టిన ఆ ఆధ్యాత్మిక కార్య మహత్వం కనిపించసాగింది. దాని కోసం తమ అన్ని శక్తులను ప్రత్యేకంగా కేంద్రీకరించవలసిన అవసరాన్ని ఆయన గ్రహించారు. చివరకు అన్ని రాజకీయ సంబంధాలను త్రెంచుకున్నారు. జాతీయ కాంగ్రెస్ అధ్యక్ష బాధ్యతలను చేపట్టవలసిందిగా పలుమార్లు అభ్యర్థనలు వచ్చినా వాటిని తిరస్కరిస్తూ శాశ్వతంగా రాజకీయాలనుండి తప్పుకొన్నారు. 1910 నుండి ప్రస్తుత ఘడియ వరకూ తమ ఆధ్యాత్మిక కార్యానికి, తమ సాధనలకు మాత్రమే పూర్తిగా సమర్పిత మయ్యారు.

CWSA 36:9

శ్రీఅరవిందులు

అనువాదం: హోత ఈశ్వరకృష్ణ (8919515393)